

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
JARO 2012

*Jedničkou
na trhu*

Země
dvou
kontinentů

Jak ženy
měnily svět

● **Praha 5 - Gabor Shop OC Nový Smíchov** ● **Praha 4 - Gabor Shop Arkády Pankrác** ● **Praha 4 - Bost, OC Novodvorská Plaza, Novodvorská 136**
● **Praha 1 - MT Shoes OD Kotva (2.patro), Nám. Republiky** ● **Praha 1 Petra Valášková, Na Poříčí 22, 110 00** ● **Praha 1 - ALLGATOR - Národní třída 38 Praha1 - Bost, Vodičkova 12,**
● **Praha 1 - Bost, Václavské nám. 28 (Pasáž Alfa)** ● **Praha 10 - Lenka Šivicová, Višovická 1285/103** ● **Praha 2 - Bost, Anglická ul.,** ● **Praha 2 - Baum, Urugayska 19,**
● **Praha 2 - svorto.cz, Tylovo náměstí 4, Pasáž,** ● **Praha 2 - Obuv XXXI, Budečská 6 (dámská obuv ve vel. 7-9 1/2),** ● **Praha 5 Jaroslava Sačuková - Nadměrná obuv (dámská obuv ve**
vel. 39-44) Štefánikova 27, 150 00 ● **Praha 5 - Studio zdravého obouvání, Plzeňská 54,** ● **Praha 5 - Nemocnice na Homolce,** ● **Praha 8 - Bost, Sokolovská 24/37,**
● **Brno - Maxam - Nadmerky, Koliště 71** ● **Karlovy Vary - Obuv Rejnek, Vřídelní 1,** ● **Jablonec n. Nisou - Jadi, Podhorská 1800/20a** ● **Jihlava, Obuvexclusive.cz, Kosmákova**
13, 586 01 ● **Mariánske Lázně - Lera, Hlavní 51** ● **Náchod, UP&Down, Kamenice 133** ● **Olomouc - Obuv, Ostružnická 30** ● **Ústí n.Labem - Nadměrná obuv Novotný (dámská**
obuv ve vel.42-46), Masarykova 224/175 ● **Zlín - Oboz, Rašínova 69**
Obuv Gabor můžete zakoupit také v prodejnách Baťa.

Elegantní náhrdelník z geometrických plátů navrhla pro poslední kolekci Belda nejmladší členka klanu Viktorie Beldová. Autorsky se na kolekcích kromě ní podílejí oba rodiče, Alena a Jiří. Rukopis všech se vyznačuje minimalistickou zkratkou a důsledným sledováním lehké nositelnosti.

Set náušnic a prstenu od designéra Filipa Streita z pražského studia Divan Design je stylově čistý a moderním dojmem bude působit i za mnoho sezon. Svoji decentností je předurčen, aby se stal každodenním společníkem, nikoli jen doprovodem na slavnostní akce.

PRO NI

Jiří Belda se díky svým tepaným náramkům probojoval v letošním klání Czech Grand Design až do finále. K jejich vzniku ho inspirovalo mosazné pítko v Guggenheimově muzeu v New Yorku, na němž se třpytily kapky vody, a on se podobný efekt snažil vtělit do masivního šperku.

Originalita *i* půvab

Postavení českého šperku je čím dál silnější. Na vlastní oči jste se o tom mohli přesvědčit na posledním Designbloku'11. Potvrzením autonomy pak bylo zavedení nové kategorie Designér šperku v rámci cen Czech Grand Design. K nejoceňovanějším projektům roku patří limitovaná kolekce šperků značky Belda, na níž se kromě příslušníků šperkařského klanu Beldových podílelo i deset dalších přizvaných osobností ze světa designu, architektury a umění.

Jedinečné postavení na české šperkařské scéně má samostatně tvořící šperkařka Věra Nováková. Její rukopis je lehce rozpoznatelný díky jemnému tvarování, používání tradičních technik a specifickému reliéfnímu rýhování. Ušlechtilé kovy jsou navíc zárukou, že šperky vnímáte jako posly tichého luxusu.

Dalším architektem, který si vyzkoušel tvorbu originálního šperku, je Petr Dvořák z kanceláře A.D.N.S. Z tvarosloví náhrdelníku je architektonický duch dobře patrný. Podobně jako stavbu jej tvoří pospojovaná kovová konstrukce ze stejně velkých ručně vytvořených „prefabrikátů“.

Architektka Eva Jiříčná poprvé představila náhrdelník s principem zavěšení drahých kamenů na ocelový půlovál v roce 2010 (lze koupit víc kamenných závěsů a šperk obměňovat). Pro letošní kolekci navrhla tento vícenásobný náhrdelník s nepravidelně rozmístěnými perlami.

Prstýnek jako z bonboniéry a náhrdelník jako stvořený ze skutečných pralinek vytvořil Jakub Berdych, vedoucí studia Qubus. Ve své práci často pracuje se známými objekty každodenního života, které ovšem svým designérským zásahem přeměňuje, a tak jim dává novou hodnotu.

Náhrdelník Jana Němečka a Michala Froňka ze studia Olgoj Chorchoj má připomínat cvičence na kruzích, který se schovává v dámském dekoltu. Pro někoho ale může klidně zůstat jen jednoduchým organickým objektem evokujícím zlatou kapku.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archív**

Milé čtenářky,

zvu vás ke čtení jarního vydání Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny, a tím i ke vstupu do jeho pátého roku života.

Dovolte mi podělit se s vámi o několik aktuálních čísel. Ke konci února jsme ve svých řadách přivítali již téměř 2 400 registrovaných členek. Z nich s námi aktivně investuje již přes 760 dam, i když jejich investice jsou stále spíše konzervativní. Za dobu svého fungování připravil klub zatím jedenáct odborně-spoločenských setkání za účasti více než dvacítky spolupracujících partnerů a zavedl milou tradici – dobročinný bazar. Mezi čestnými hosty klubu se prezentovaly významné české manažerky, podnikatelky, vědkyně i umělkyně, například Magdalena Souček, Vladimíra Papírník, Eva Štěpánková, Dita Stejskalová, Taťána le Moigne, Dana Běrová, Helena Třeštíková, Olga Girstlová, Blanka Říhová či Dana Drábová.

Letos plánujeme uspořádat (mimo jiné) dvě velké cílené akce (pro začínající i zkušené investorky), vydat obvyklá čtyři čísla časopisu, dále obohacovat webové stránky a pořádat menší partnerská setkání.

Počet investorů je v České republice mnohem nižší než v západní Evropě. Stejně tak i podíl investic na úsporách obyvatelstva zde nedosahuje takové úrovně jako ve vyspělých ekonomikách. Věřím ale, že prostor pro investování v ČR existuje a právě prostřednictvím klubového vzdělávání chceme vám, ženám spravujícím své osobní či rodinné finance, pomáhat s hledáním té správné cesty ke zhodnocení volných prostředků.

Jednou z možností, jak toho docílit, jsou samozřejmě i odborné články v Lady In. Tentokrát si nenechte ujít rozhovor s Pavlem Kysilkou, předsedou představenstva a generálním ředitelem České spořitelny, povídání s manažerkou investičního fondu ESPA Stock BRIC Constanze Fay ani další zajímavosti předkládané skutečnými experty na svět investic. Inspirovat se můžete i v článcích věnovaných zajímavým ženám – proto navštivte rubriky Portrét (se socioložkou Jiřinou Šiklovou), Klubový zoom (předkládá vynálezy, za které „mohou“ ženy) či třeba Svět na dlani (kde se v zasvěcené zprávě od reportérky Petry Procházkové také dočtete – asi překvapivě –, že Rusko je zemí s největším počtem vědkyň na světě).

Za celou redakci Lady In vám přeji pěkné počtení a hlavně krásné jaro bohaté na správná investiční rozhodnutí!

Romana Vilková

P.S.: Oceníme, když za odbornými informacemi přijdete nejen na „živé“ akce, ale i na stránky časopisu či na www.investicniklub.cz.

Vaše reakce uvítáme i na e-mailové adrese damsky@investicniklub.cz či prostřednictvím rubriky Napište nám na klubovém webu.

LADY IN, jaro 2012

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vilková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jaroslav Kropáček, Věra Maria Budway Strobach, Michaela Matochová

Spolupracovníci: Jan Maňák, Ján Hájek, Libor Budinský, Petra Procházková,

Pavčina Zelníčková, František Mašek, Mária Mičoušková, Ladislav Špaček,

Vladan Krumpal, Darina Siegllová

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Lev Dolgatskhov

Obrazová úprava: Libor Špaček

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

22

28

Obsah

- 3 PRO NI
Šperky českých mistrů
- 6 PORTRÉT
Jiřina Šíková: Když věci mají smysl
- 10 TVŮRKYNĚ
Design s vědeckým přístupem
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Nejen o nové strategii banky s generálním ředitelem České spořitelny Pavlem Kysilkou
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Výzvy a splněné sny Marianny Bradovkové
- 16 ETIKETA
Svatby a pohřby: jak nešlápnout vedle
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Komodity jako alternativní investice
- 22 SVĚT NA DLANI
Rusko očima novinářky Petry Procházkové
- 27 GURMÁNKA
Pravá ruská kuchyně
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Co všechno hledat za cenou akcií
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Vynálezy, jimiž ženy obohatily svět
- 32 TOP RELAX
Švýcarská pohádka
- 35 SEZONNÍ MENU
Jaro plné inspirace
- 36 KULTURNÍ TIPY
Lady In vybírá z pestré palety kulturních akcí
- 38 ZEPTALI JSME SE
O slibných vyhlídkách akcií BRIC s Constanze Fay

Setkání se známou socioložkou Jiřinou Šiklovou pro mě neslo nádech dobrodružství. Se stejnou kuráží, s jakou se tato drobná energická dáma celý život ujímá ohromného množství aktivit a vystupuje se svými kontroverzními názory, si totiž nebere servítky ani při rozhovorech s novináři. Musím však uznat, že její postřehy bývají obvykle dost trefné. A tak jsem i zprvu lehce úsečný úvod našeho povídání vzala jako jedinečnou zkušenost, z níž se nakonec vyvinulo inspirativní setkání. Dokonce mi jako omluvu za svou počáteční odměřenou ráznost, kterou prý už ve stáří stejně nezmění, usmažila skvělé vdolky.

Plnou parou vpřed

Naslouchat příběhu Jiřiny Šiklové je jako sledovat dějiny 20. století – poutavé a neuhlazené. Jako socioložka ve všem neustále hledá vzájemné vazby a snaží se porozumět vývoji v širokých souvislostech, konfrontovat je s rozličnými názory společnosti i osobními příběhy. Snad právě proto se nikdy nedokázala stoprocentně ztotožnit s určitou skupinou či ideologií. I její současné, často až kontroverzní a pro mnoho lidí příliš ostré názory na společnost, ekonomiku a mezilidské vztahy formoval osobní prožitek. Zakusila více než šest převratů. Dětství prožila v období nacistické okupace Československa. Její rodina sice nebyla nikam deportována, ale viděla, že někam odcházejí přátelé jejích rodičů i s dětmi, a dodatečně pochopila, že zmizeli jako Židé v koncentračních táborech. „Mylně se domníváme, že dítě něčemu nerozumí. Nerozumí politice, ale pochopí morální postoje svých rodičů, včetně výroků, které si říkají dospělí, jen mezi sebou.“

Tři roky po skončení druhé světové války došlo k puči komunistů a nastalo období tzv. stalinismu. Zase mizeli lidé, ale do jiných koncentráků. Pak došlo k další okupaci v roce 1968 a normalizaci, kdy byli lidé vyhazováni ze zaměstnání kvůli tomu, že měli jiný názor než ten povolený. Všechno to Jiřina Šiklová přežila. I proto o ní její přátelé často tvrdí: „Šiklová je všudypřítomná a nezbytná.“

Za sedmasedmdesát let stihla být členkou KSČ i disidentkou, sociální pracovníci i vězeňkyní, uklízečkou i vysokoškolskou pedagožkou, spisovatelkou. Dokázala, že i v totalitě může být člověk svobodný a šťastný. Nikdy se nestavěla do role oběti – takový vzorec chování často kritizuje v dnešní společnosti.

SLIBNÁ LÉTA

Prohlížím si knihovnu, která se stala základem největší genderové knihovny ve střední Evropě, Gender Studies. Vzdělávací a konzultační centrum původně vzniklo tady, v jejím bytě, kde vyrůstala v rodině

V roce 1995 získala Jiřina Šiklová ocenění Žena Evropy za svůj přínos integraci Evropy. O čtyři roky později jí prezident Václav Havel udělil Medaili za zásluhy I. stupně. V únoru 2000 dostala plaketu Alice Masarykové za zásluhy o rozvoj sociální práce v ČR.

Za sedmasedmdesát let stihla být členkou KSČ i disidentkou, sociální pracovnící i vězeňkyní, uklízečkou i vysokoškolskou pedagožkou, spisovatelkou.

očního lékaře a sociálního demokrata a učitelky. V intelektuálním prostředí, které v ní už od raného věku provokovalo zájem hledat a porovnávat fakta a myšlenky, tvořit si vlastní názor. Snad i proto se rozhodla pro studium historie a filozofie na Karlově univerzitě.

Na šedesátá léta vzpomíná Jiřina Šiklová jako na jedno ze svých nejhezčích období. „Cítila jsem to jako nový začátek: měla jsem děti a hezké manželství, na fakultě se dělala spousta důležitých věcí, uvolňovala se cenzura, vycházely Literární noviny, řada výborných knížek i překladů, otevíral se svět.“

V té době spoluzakládala katedru sociologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kde se zabývala problematikou mládeže a studentského hnutí. Ve své dizertaci se věnovala dějinám YMCA (Young Men's Christian Association), mezinárodnímu hnutí mládeže, které vzniklo ve světě v polovině devatenáctého století. „Sem do Československa přišla YMCA současně se vznikem republiky. Podnět k jejímu založení dala dcera T. G. Masaryka Alice, ale i řada dalších tehdejších významných intelektuálů a také osvícených podnikatelů. Šlo o obrodné hnutí postavené na mezinárodních principech, a protože bylo tzv. americké (přítom to začalo v Londýně), samozřejmě ho zakázali.“

Na otázku, jak mohla později vstoupit do KSČ, jednoduše vysvětluje: „Považovala jsem za správné, že člověk nemá jen kritizovat, ale má se pro zlepšení společnosti i angažovat. A tehdy nebyla jiná povolená organizace. Všechny další strany byly vlastně jen její odnoží, součástí Národní fronty. Ani zahrádkáři nebo myslivci nesměli existovat, aniž by podepsali, že souhlasí s principy vedení KSČ.“ V době jejich studií byli i všichni její učitelé členy KSČ, a přesto mluvili velice otevřeně a nedodržovali stranickou disciplínu. Dodnes jim je za tyto jejich postoje vděčná.

Šedesátá léta byla obdobím, kdy se politický režim uvolňoval. Stalin i Gottwald zemřeli v roce 1953, v Maďarsku proběhlo v roce 1956 povstání, v Polsku o pár let později. V Československu, kde byla vždy

vyšší ekonomická životní úroveň, začaly změny – jako obvykle – v oblasti kulturní. Přestože v Praze žil a psal Franz Kafka, jehož dneska mnoho mladých lidí nosí na tričku, do té doby se o něm nesmělo ani mluvit. Teď byla o něm dokonce povolena konference. „Dnes se to může jevit až směšně, ale tehdy to bylo opravdu revoluční. Pak sem mohl přijet a přednášet i jasně nemarxistický filozof Jean-Paul Sartre a dramatička a filozofka Simone de Beauvoir. Do té doby byli považováni málem za vtělení ďábla.“ Zásadní roli sehrál také český film, který se začínal prosazovat i ve světě.

Na filozofické fakultě, kde tehdy Jiřina Šiklová působila, to vypadalo zvláště nadějně. Profesor Milan Machovec zahájil tzv. dialogický seminář, na kterém se scházeli učitelé i studenti s představiteli různých teologických fakult, což bylo v době „tuhého“ ateismu a omezování vlivu křesťanství opravdu převratné. „Jezdili sem přednášet zahraniční experti včetně představitelů různých církví. Současně se českým studentům naopak začaly otevírat dveře ke studiu na zahraničních univerzitách.“

NA DNO? ANI NÁHODOU!

Jiřina Šiklová se ve straně skutečně angažovala až v roce 1968. Vzpomíná na to, že po zavření Literárních novin a vystoupení „soudruhů“ z tehdejšího UV KSČ proti IV. sjezdu spisovatelů, na němž pronesli svůj významný projev Milan Kundera, Ivan Klíma, Pavel Kohout a Ludvík Vaculík, mnozí začali vracet legitimitace. „Tehdy jsem považovala za důležité, aby lidé zůstali, a podpořili tím tu část, která se snažila o reformu.“ A z tohoto „křídla“ se po půl roce stala ta později proklínaná opoziční část KSČ neboli druhé centrum, které nepřímo iniciovalo to, co nazýváme Pražským jarem – obrodný proces, který vyústil až naší okupací v srpnu 1968. Pak už ji v komunistické straně nedrželo nic.

V roce 1969 byla mezi prvními, které vyhodili z univerzity. V místech, kde dřív přednášela, pracovala podle svých slov „v uklízacích funkcích“. Avšak

s vynalézavostí sobě vlastní dokázala i tady užitečně využít čas: třeba v Karolinu stihla brzy ráno uklidit a zbytek pracovní doby tam tajně strávit studiem i psaním.

FUNKCE „SLUŽEBNÉ“

Asi za rok se jí podařilo získat práci sociální pracovníce na geriatrickém oddělení Thomayerovy nemocnice v Praze, kde se podílela na výzkumu sledujícím sociální podmínky umírajících i pracovní podmínky lidí před odchodem do penze. Tady se také poprvé zapojila do ilegálního kurýrního kanálu. Po okupaci republiky vojsky Varšavské smlouvy odešla desetitisíce lidí do emigrace. Mnozí z nich ihned začali v zahraničí organizovat pomoc – vytvářeli nakladatelství, jako například Index v Kolíně nad Rýnem, torontské nakladatelství 68publishers manželů Škvoreckých, v Římě vydával Listy Jiří Pelikán s desítkami dalších lidí v exilu a v Paříži Pavel Tigrid svoje již světově známé Svědectví. Další nakladatelství vznikla ve Švýcarsku, Švédsku, v Londýně Palach Press. V Německu byl vytvořen celý archiv u nás ilegálně rozmnožované literatury, tzv. samizdatu, a později v Scheinfeldu na zámku Schwarzenberg archiv pod názvem Československé dokumentační středisko. „Spisovatelé, ekonomové, bývalí politici i politologové tak měli možnost vydávat s pomocí obětavých lidí v zahraničí svoje práce: z Československa se odeslaly rukopisy, venku vyšly tiskem a tajně se tzv. ‚kanály‘ pašovaly zpátky do republiky,“ vzpomíná na dobu, kdy pomáhala k vydání a distribuci spoustě knih. „Nikdy jsem nikomu neřekla, jak to zařídím, jen že to zařídím. Ta moje funkce byla služebná,“ dodává o své roli spojky mezi exilem a československou opozicí. „Image Československa tvořila mimo jiné vydavatelství v zahraničí. 240 titulů vyšlo u Škvoreckého, Index jich vydal asi 250, Petlice přes čtyři stovky. Pelikánovy Listy vycházely každé dva měsíce, v Paříži dosáhl čtvrtletník Svědectví počtu až 90 čísel a A. J. Liehm pro nás k tomu všemu připravoval 150 000 slov, což

„Ženy o sobě často prohlašují: Jsme na tom špatně. Ale vlastně je to stejné jako se starými lidmi. Menšina, která nemá dost sebevědomí, se prezentuje ukřivděně, aby vzbuzovala soucit.“

A co je pro ni hnacím motorem? „Že mě to baví a že to má smysl. Skoro u všech věcí jsem si ten smysl našla.“

byl jakýsi ‚digest‘ ze zahraničních diskuzí o politice i literatuře,“ vypočítává objem produkce.

DRUHÉ CENTRUM VNÍMÁNÍ

V roce 1981 nad desetiletým pašováním spadla klec. Kamion, který byl vlastně obytným vozem předělaným pro převoz zbraní pro Irsko, byl odhalen a lidé s tím nějak spojení šli do vězení. Včetně Jiřiny Šiklové. Mezi zabavenou zásilkou byly i spisy Jaroslava Seiferta. „Když byl Seifert navržen na Nobelovu cenu, museli jsme použít náš kanál pro zaslání dokumentů pro Nobelův výbor.“ Vyšetřovatele to samozřejmě nezajímalo, a tak Seifert dostal Nobelovu cenu, až když se vrátila z Ruzyně, v roce 1984.

Jiřina Šiklová byla odtržena od svých dětí i knih, ale pobyt ve vězení díky své nezdolné povaze a profesnímu přístupu socioložky zvládala. Vytvořila si, jak sama říká, druhé centrum vnímání. „Řeknete si: toto se se mnou děje. Sledujete, jak to zvládáte, a nejste v tom ponořena tolik osobně. Máte nadhled a věci kolem vás tak nezraňují, protože v té situaci nejste ze své vůle. Ne jako když se pohádáte, to vnímáte emočně.“ Zjistila, že se dokáže dobře přizpůsobit, a i když byla internována s ženami z nejnižších sociálních vrstev, dokázala si i tady získat autoritu. Svým spoluvězeňkyním předčítala, některým psala obhajoby nebo třeba milostné dopisy. Těžila také ze svého psychoterapeutického výcviku: „Uměla jsem třeba řeči těla zmást vyšetřovatele.“

Jiřina Šiklová

Pro stáří...

Jiřina Šiklová se v posledních letech intenzivně věnuje tíživým problémům nejstarší generace. O citlivých otázkách pozdního věku vypráví její kniha *Matky* po e-mailu. Smyšlená korespondence dvou žen v důchodu, které pečují o své nemocné maminky, napomáhá k pochopení vlastního psychického tlaku u mnoha čtenářek, které toto nelehké období prožívají z jedné či druhé strany.

Bolesti současné generace českých seniorů je podle Šiklové, že vlastně nevědí, čím se ve stáří zaměstnat. „V době za socialismu staří lidé

zavařovali kompoty nebo pomáhali s vnučaty. Dnes nemají koho pohlídat, děti se rodí málo, generace nejsou zvyklé žít v jednom bytě, protože nemusejí – chybí nucené soužití. Staří lidé, kteří zůstávají i ve velkých bytech sami, nemají náplň.“ Původní historický model soužití mladých rodin s prarodiči vnímá Šiklová jako přirozenější. „Současní senioři mají stále pocit, že by měli pracovat, nenaučili se naplnit volný čas tím, co je baví. Nedokážou žít sami pro sebe.“ Dokládá to na příkladech starých lidí, kteří mají pocit, že svým dětem musejí pořád něco dávat. „Když se zeptáte

lidí, co by dělali s milionem korun, nejčastěji odpoví, že by jej dali dětem. Málokdy si vzpomenu na své vlastní potřeby.“

... i pro mládež

Šiklová promlouvá také k mnohem mladším čtenářům ve své knize *Dopisy vnučce*. Srozumitelným a čtivým textem však oslovuje i dospělé. Snaží se poukázat na vzájemnou potřebu pochopení, jak uvažuje starší generace, a naopak. Způsobem, kterým se věnuje problémům mládeže, otázkám vztahů, lásky, kariéry či třeba mateřství, velice jemně podporuje zdravou sebedůvěru.

Západě. Přesto často kritizuje jejich zbytečně nízké sebevědomí. „Často o sobě prohlašují: Jsme na tom špatně. Ale vlastně je to stejné jako se starými lidmi. Menšina, která nemá dost sebevědomí, se prezentuje ukřivděně, aby vzbuzovala soucit.“

ŽE TO MÁ SMYSL...

Jiřina Šiklová se nebojí promluvit, kdykoli má pocit, že je třeba se ozvat. Ve zvládnutí všeho negativního a těžkého, co v životě zažila a zažívá, jí pomáhá, že to definuje jako zajímavé. A co je pro ni hnacím motorem? „Že mě to baví a že to má smysl. Skoro u všech věcí jsem si ten smysl našla.“

Babička šesti vnučat má podle svých slov se svými dětmi i vnuky dobré vztahy. Přesto v bytě, ve kterém se kdysi narodila, dnes žije sama. Je to deset let, co její druhý muž zemřel. „Tak to bývá – my ženy žijeme v průměru déle než muži, a tak bychom s tím měly počítat.“ Za samocenenou stařenku se ale nepovažuje. Občas u ní bydlí vnuk, který v Praze studuje na vysoké škole, někdy známí z ciziny, kteří její byt považují tak trochu za svůj pražský domov. „Ten byt je dost velký, a tak jsem ráda, když se tu scházejí moji přátelé.“ Na dotaz, zda je spokojená, odpovídá: „Ano, jsem. Zdraví je přiměřené věku, zájmu mám hodně, často přednáším mladým lidem, vedu diplomky, bakalářky, jezdím na konferenci. Jsem přesvědčena, že když máte trochu štěstí, může být stáří jednou z nejspokojenějších fází života.“

Set indukčně nabíjených erotických pomůcek z bílého lékařského silikonu má kromě harmonických tvarů také dokonale provedené obaly s jemnou grafikou.

Studie ženy

Čerstvá absolventka designu na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem Anna Marešová je v poslední době v centru pozornosti. Může za to Národní cena za studentský design, kterou obdržela za originální set erotických pomůcek pro ženy Whoop-de-doo. Jak ale sama říká, hlavní je pro ni dělat věci uživatelsky milé a příjemné a je jedno, zda se jedná o intimní předměty nebo o tramvaj.

Anna Marešová se stala první ženou, která v dvacetileté historii Národní ceny za design toto ocenění získala. Navíc se dostala mezi čtyři finalisty cen Czech Grand Design 2011 v kategorii Objev roku, které byly vyhlášeny na začátku března a v nichž ji nakonec předstihla Klára Šumová.

Vše začalo právě zmíněnou tramvají, jež byla námětem její bakalářské práce. Návrh určený pro pražskou hromadnou dopravu navazuje na estetiku historického červeného modelu T3 a současně prosazuje moderní tvarosloví a materiály. Vnější tvar autorka konzultovala s designérem Volkswagenu Janem Tučkem, interiér se snažila vytvořit co nejekonomičtější a také s ohledem na možné udržení co největší čistoty. Osobním průzkumem například zjistila, že většina lidí v prostředcích hromadné dopravy trpí nedostatkem čerstvého vzduchu. A protože současná malá vyklápěcí okna nejsou diktována žádnou normou, navrhla do svého modelu osvědčená a mnohem praktičtější posuvná. Bohužel pražské dopravní podniky o tento model neprojevíly zájem, zato v Lublani, kde návrh vyhrál cenu na bienále industriálního designu, místní ministr průmyslu vyjádřil přání nechat je v budoucnu pro

Text **Mária Mičoušková** Fotografie **archiv Anny Marešové**

Návrh závěsných skleněných svítidel vzešel již ze současné spolupráce designérky s renomovanou českou značkou Lasvit, výhercem letošní ceny Výrobce roku Czech Grand Design.

Jak je z návrhů Anny Marešové, které zpracovávala ještě jako studentka designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, dobře vidět, nebyla jí cizí industriální zadání. Ať už se jednalo o tramvaj pro Prahu, elektrické zásuvky pro značku ABB, bezdrátový telefon nebo model větrné elektrárny.

město vyrobil. V Praze nakonec stojí alespoň na čestném místě v Národním technickém muzeu...

Po technickém návrhu pak Anna zatoužila po nějakém ryze ženském tématu, a tak přišly na svět erotické pomůcky Whoop-de-doo, které z jednatřicetileté designérky udělaly hvězdu. Práce na projektu probíhaly až s vědeckou důkladností: od rozeslání stovek dotazníků sledujících osobní preference mužů i žen po spolupráci s gynekologem, sexuologem, dalšími výtvarníky, filozofy i odborníkem na indukční nabíjení, vše v zájmu co nejdokonalější ergonomie a bezpečnosti.

Na úplném začátku však stála důkladná historická rešerše na téma sexuálních pomůcek. „Při ní jsem objevila řadu zajímavostí, například že s těmi vůbec prvními, nepřenosnými, poháněnými párou, přišli gynekologové, kteří jimi léčili ženskou hysterii. Nejdříve tyhle předměty vznikaly jako napodobeniny, proto byly tak naturalistické. Podle mého zjištění však naturální tvary naznačují, že jde o náhražku; mně šlo o mnohem víc. Moje představa se rovnala atmosféře klidu, něžnosti, příjemného pocitu na dotyk, intuitivní přitažlivosti, intimnímu nerušenému okamžiku,“ vysvětluje Anna Marešová. Důležitá pro

ni byla také dokonalá hygieničnost, takže pro set tvořený venušínými kuličkami, vibrátorem a dvěma vibračními vajíčky zvolila homogenní organické tvary z bílého lékařského nepórovitého silikonu. Zájem o výrobu projevilo hned několik domácích i zahraničních značek, takže uvidíme, kdo u Anny nakonec zvítězí. Nyní má před sebou velký krok: založit vlastní studio s týmem odborníků na různé aspekty designu (technologie, materiály apod.), s nímž bude připravena pracovat jak na různých zakázkách, tak vyvíjet vlastní produkty a nabízet je k výrobě. „Nesnáším věci, které naoko vypadají hezky, ale neplní svou funkci a třeba se za dva měsíce rozpadnou. Mám ráda materiály, které umějí stárnout, obyčejné, poctivé předměty. A klidně to může být stará popelnice nebo zavařovací sklenice se skleněným víčkem, jaké má doma babička. Nebo kožená taška, která v každé fázi života vypadá jinak, ale pořád dobře. Na designu mne zajímá a baví řešit problém, zjistit co nejvíc o kontextu věci, o její sociální roli, o emotivním i fyzickém vztahu lidí k ní. Prostě nejsem žádný konceptualista,“ upřesňuje.

Uvidíme, zda bude inklinovat spíše k industriálnímu designu, jak tomu bylo v době studia (návrhy pro

značku Husquarna, bezdrátový telefon, digitální váha pro Bodum, zásuvky pro ABB), nebo k produktovému a nábytkovému (lampa Bass Clef, bar pro Absolut, lavička Clever Line). Možná bude poměr držet v harmonii, už teď ale tleskáme prvním návrhům pro českou sklářskou značku Lasvit.

Anna Marešová

VÍCE SE O AUTORCE DOZVÍTE NA
WWW.ANNAMARESOVA.COM.

Text František Mašek,
Hospodářské noviny
Fotografie Tomáš Železný

„Ve svém profesním životě jsem na začátku roku nikdy nezažil situaci, kdy je poměrně vysoká pravděpodobnost naplnění nejméně čtyř různých ekonomických scénářů. Letos můžeme být překvapeni jak pozitivně, tak negativně. Naše banka je ale připravena na všechny možné alternativy,“ říká v rozhovoru pro časopis Lady In předseda představenstva a generální ředitel České spořitelny Pavel Kysilka.

Chceme posílit naši pozici číslo jedna na českém trhu

Tento rok je pro všechny období, kdy musíme být jak my v bankovním sektoru, tak vlády a reálná ekonomika připraveni na jakýkoli vývoj.

Jak hodnotíte více než roční období, jež jste dosud prožil ve funkci šéfa České spořitelny? Co se vám, respektive bance povedlo a s čím jste naopak nespokojen?

Začnu tím, co se povedlo. Prošli jsme velmi dobře obtížným rokem, kdy byla psychika klientů a celé veřejnosti v zajištění evropské dluhové krize, a přesto se nám podařilo dosáhnout výborných výsledků. Druhým úspěchem je fakt, že jsme při každodenní maximální péči o klienty i díky těmto výsledkům zahájili velké transformační projekty, jejichž jediným cílem je zajistit, aby se tyto výsledky České spořitelny dlouhodobě opakovaly.

Jak už to ale bývá, spousta dalšího se naopak nepodařilo. V některých případech jsme například podcenili komunikaci. Nedá se hovořit vyloženě o neúspěchu, ale vyvolali jsme velká očekávání u zaměstnanců, která musíme v letošním roce naplnit, abychom je nadchli, respektive abychom se vyhnuli jakémukoli zklamání. To je ale spíše závazek pro letošní rok.

Zmínil jste se o tom, že psychiku klientů silně ovlivňovala dluhová krize. Ta má samozřejmě vliv i na situaci České spořitelny a celé skupiny Erste, stejně jako na stav světové ekonomiky a finančních trhů. Co tedy očekáváte od letošního roku?

Všechno, a to do slova a do písmene. Jinými slovy tím chci říci, že může nastat jakýkoli scénář vývoje světové ekonomiky. Ve svém profesním životě jsem na začátku roku nikdy nezažil situaci, kdy je poměrně vysoká pravděpodobnost naplnění nejméně čtyř různých ekonomických scénářů. Vždy jsme měli jeden hodně pravděpodobný hlavní scénář, jeden málo pravděpodobný optimistický a jeden málo pravděpodobný pesimistický. Teď je to však jinak. Letos můžeme být překvapeni jak pozitivně, tak negativně. Tento rok je tedy pro všechny období, kdy musíme být jak my v bankovním sektoru, tak vlády a reálná ekonomika připraveni na jakýkoli vývoj. Tedy jednak na růstový scénář – a na něj jsme v České spořitelně velmi připraveni a těšíme se, že se ekonomika i my jako finanční sektor vrátíme k růstu. Ovšem musíme počítat i s alternativou, že se evropská dluhová krize a její mizerné řešení ze strany evropských politiků přenesou do reálné a globální ekonomiky a postihne to i nás. Českou ekonomiku to

sice zasáhne druhotně, ale zasáhne. A na to musíme být připraveni. A také jsme.

Nedá se tedy říci, že byste některý z těchto scénářů preferoval?

Samozřejmě že bych některý z těchto scénářů preferoval. Z hlediska analytického ale mají skutečně podobnou pravděpodobnost. Řeknu vám nicméně, který se předpokládá nejvíce. Myslíme si, že eurozóna bude letos prožívat mírnou recesi a v Česku se může vlnit ekonomický růst kolem nuly. A to v pozitivním i negativním teritoriu. A také si myslím, že ten rok bude trochu nevyrovnaný: hůře bude v prvním pololetí a ohledně druhého pololetí jsem spíše mírně optimističtější. To je však skutečně pouze ten hlavní scénář a ty ostatní jsou skoro stejně pravděpodobné.

Přejdeme nyní z Čech do Bruselu. Evropská unie se snaží v souvislosti s finanční krizí zpřísnit regulaci finančního sektoru i finančních institucí. Jak hodnotíte takzvanou bankovní daň a další opatření, která Unie v této souvislosti připravuje?

Bankovní daň považuji za značně škodlivé populistické opatření. Těžko se mi o tom hovoří, protože my banky jsme potenciálním předmětem takové daně. A každý tak může říci, že na ni nemám objektivní názor. Ať ale budu pracovat v bankovním sektoru, nebo mimo něj, vždy budu říkat, že jsou to naprosto nesystémové, nestandardní kroky, které oslabí bankovní sektor v situaci, kdy naopak potřebuje být velmi silný a stabilní.

A pokud jde o další opatření Evropské unie?

Další opatření, která zatím přicházejí ze strany evropských regulačních institucí, jsou často obsahově správná, ale mizerně načasovaná. Považuji za velmi špatné, že evropské regulační úřady začínají prosazování kroků, které silně oslabují jejich důvěryhodnost.

Co máte konkrétně na mysli, když hovoříte o tom, že jsou opatření Evropské unie obsahově správná, ale mizerně načasovaná?

Je v pořádku, že jsou banky regulací tlačeny k vyšší kapitalizaci. Globální situace je ale taková, že dnes není k dispozici kapitál, jinými slovy investoři ho nejsou ochotni bankám poskytnout. Jednou z věcí,

kteřá pak bankám s nedostatečným kapitálem v této situaci zbývá, je omezit úvěrovou činnost. Což bude mít negativní dopad na reálnou ekonomiku – na její růst a zaměstnanost. Protože jsem řekl, že jde o správné opatření, dodávám, že je s ním třeba počkat, až se banky dostanou z nehoršího, zvýší svou důvěryhodnost a investoři jim budou schopni dodat potřebný kapitál. Není to však možné dělat v situaci, kdy je bankovní sektor oslaben a jeho slabost se přenáší do celé ekonomiky. Přirovnal bych to k člověku, který má virózu a horečku. Jistě proto ocení, když mu lékař řekne, že až se uzdraví a skončí jeho rekonvalescence, měl by chodit běhat a otužovat se. Vyhnat ho ale s vysokou horečkou na mraz, aby si zvyšoval kondici běháním, mu doporučí jen velmi nezodpovědný lékař. A přesně tak se chovají evropské regulační instituce.

Česká spořitelna byla loni vyhodnocena jako nejdůvěryhodnější banka roku a také banka desetiletí, vy jste se stal bankéřem roku. Co pro vás toto ocenění znamená a do jaké míry je to pro vás závazek?

Je to samozřejmě obrovský závazek. V mých očích je to ocenění našich zaměstnanců a všeho, co dělají pro naše klienty. Protože bez perfektní služby a poradenství našim klientům bychom nikdy žádný z těchto tří titulů nezískali.

Česká spořitelna připravila novou strategii na období 2012 až 2014. Z jakého hlavního důvodu jste ji přijali, jakým způsobem by měla být realizována a jaké jsou její nejdůležitější cíle?

Naši strategii jsme loni zásadně aktualizovali, protože se významně změnila situace na trhu. Především ale změnili svoji mentalitu klienti, počínaje těmi z drobného bankovníctví – domácnosti, ale i firmy. Všichni obrovsky zvýšili obezřetnost vůči svému vlastnímu hospodaření, jsou velmi opatrní, pokud jde o zadlužování, ale také vůči veškerým výdajům. Firmy jsou opravdu obezřetné vůči vlastním investicím. I když třeba mají plné zakázkové knihy, jejich apetit k investování ochladl. U všech těchto klientů se stala faktorem číslo jedna ve vztahu k bance její důvěryhodnost, hned za ní následuje špičkové poradenství. A to jak sofistikované pro velké společnosti, tak dobře srozumitelné a transparentní pro drobného zákazníka. Na to vše jsme reagovali.

Čili je to strategie do dobré i špatné doby. Má nám umožnit být jedničkou a posílit naši vůdčí pozici ve všech hlavních klientských segmentech. Ať už se tedy bude ekonomika vyvíjet pozitivně, nebo negativně, chceme klientům poskytovat skutečně co nejlepší služby.

Strategie je dokumentem, který má velké množství stránek a projektů i realizačních iniciativ. Je na ni vázán také výběr našich zaměstnanců, jejich trénink a postupně viditelná změna našeho obslužného modelu. A vlastně také velký transformační program České spořitelny.

Jaká je vůbec pozice Spořitelny v rámci skupiny Erste? Jak si vede v porovnání s mateřskou a sesterskými společnostmi a do jaké míry ji může chystaná strategie posílit?

Česká spořitelna je dnes nejsilnějším a nejvýkonnějším členem skupiny Erste. V první řadě je to dáno naší velikostí, kterou jsme zdědili. Za druhé tím, jak se daří české ekonomice, což není případ všech evropských zemí, a za třetí velkou výkonností a motivovaností našich zaměstnanců. Rád bych ještě dodal, že v rámci skupiny Erste fungují vynikající banky, výborně se daří Slovenské spořitelně a rakouské Erste a platí to i pro některé menší banky v jiných zemích.

Na dobré cestě jsou rumunská ekonomika

a rumunská Erste Bank. Jediným zklamáním je pro mě vývoj maďarské ekonomiky. Ten má přirozeně vliv i na situaci Erste Bank v této zemi. Protože to ale způsobila především nezodpovědná a populistická politika současného vedení státu, jde o věc, kterou je možné rychle změnit. Pokud budou mít Viktor Orbán a další politici dost chuti ke změně.

Vlastní materie maďarské ekonomiky není tak špatná, jak se může zdát na základě toho, jak svět vnímá Maďarsko. Když bude chuť a vůle, může být tato země během půl roku na zcela jiné úrovni. A v jiné fázi vývoje.

Vraťme se ještě k chystaným změnám v České spořitelně. Hodně se hovoří o transformaci jejího retailového bankovníctví. Oč jde a odkdy má být realizována?

Už ji realizujeme. Tuto změnu jsme intenzivně připravovali v loňském roce. Bezprostředně navazuje na naši strategii. Jde o to, že při velikosti a pozici České spořitelny, kterou si samozřejmě chceme upevnit, musíme být schopni adekvátně obsloužit všechny hlavní klientské segmenty. A to nelze udělat jedním střihem. Uvnitř banky proto připravujeme a v letošním druhém pololetí dodáme jiný obslužný model pro tyto segmenty. Tak abychom jim „šili na tělo“ naše poradenství, ale také služby, které naši klienti požadují.

V příštím roce má začít penzijní reforma. Jak se do ní hodlá Spořitelna zapojit?

Máme velkou chuť být její plnohodnotnou součástí a připravujeme se na ni. Druhý pilíř bude skutečně něco, na čem budeme participovat.

A pokud jde o třetí pilíř? Dá se již říci něco konkrétního ke strategiím fondů, jež zájemcům nabídnete v nově koncipovaném penzijním připojištění?

Ne, to by bylo zatím předčasné.

Česká spořitelna je považována za průkopníka i v programu prosazování rovnosti šancí – Diversitas. Co vše zahrnuje a jaké jsou jeho hlavní cíle?

Podstatné je, aby měl každý zaměstnanec Spořitelny z hlediska svého rozvoje naprosto stejnou příležitost jako ostatní. To znamená možnost plně uplatnit své schopnosti a dále je rozvíjet tak, aby měl stejnou šanci na kariérní postup. Aby jediným rozlišovacím znamením mezi našimi zaměstnanci byla jejich chuť na sobě pracovat, jejich ambice, dovednosti a zkušenosti. Cíle jsou jasné: maximálně využívat potenciál lidí a umožnit jim další rozvoj. A mít tak v České spořitelně motivované a loajální zaměstnance, maximálně je tím stabilizovat a zároveň být bankou číslo jedna na trhu práce.

Naši strategii jsme loni zásadně aktualizovali, protože se významně změnila situace na trhu. Má nám umožnit být jedničkou a posílit naši vůdčí pozici ve všech hlavních klientských segmentech.

Pavel Kysilka

NARODIL SE 5. ZÁŘÍ 1958. VYSTUDOVAL NÁRODOHOSPODÁŘSKOU FAKULTU VŠE, KDE PŮSOBIL OD ROKU 1982 JAKO ASISTENT. V LETECH 1986 AŽ 1990 PRACOVAL V EKONOMICKÉM ÚSTAVU ČSA A PODÍLEL SE NA ŘADĚ PUBLIKACÍ ZAMĚŘENÝCH NA TRANSFORMACI ČESKOSLOVENSKÉ EKONOMIKY, K NIMŽ PATŘÍ NAPŘÍKLAD ČESKOSLOVENSKO NA ROZCESTÍ, VYDANÁ KNIŽNĚ KRÁTCE PO LISTOPADU 1989.

○ V ROCE 1990 SE STAL NA VŠE PRODĚKANEM PRO VĚDU, O ROK POZDĚJI NASTOUPIL JAKO ŠÉFPORADCE MINISTRA PRO HOSPODÁŘSKOU POLITIKU KARLA DYBY. VEDL PROJEKTY, JEJICHŽ CÍLEM BYLA PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH FIREM ČI ZALOŽENÍ ČESKOMORAVSKÉ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÉ BANKY. V ROCE 1992 BYL JMENOVÁN ČLEMEM BANKOVNÍ RADY TEHDEJŠÍ STÁTNÍ BANKY ČESKOSLOVENSKÉ. PŮSOBIL V NÍ AŽ DO ROKU 1999. VEDL PŘÍPRAVU A REALIZACI ZAVEDENÍ ČESKÉ KORUNY A MĚNOVÉ ODLUKY OD SLOVENSKA. V ROCE 1993 BYL JMENOVÁN VICEGUVERNÉREM ČNB, V ROCE 1998 BYL JEJÍM VÝKONNÝM GUVERNÉREM.

○ V LETECH 1994 AŽ 1997 PŮSOBIL JAKO EXPERT MEZINÁRODNÍHO MĚNOVÉHO FONDU A PODÍLEL SE NA ZAVEDENÍ NÁRODNÍCH MĚN V ŘADĚ VÝCHODOEVROPSKÝCH A STŘEDOASIJSKÝCH ZEMÍ. V DEVADESÁTÝCH LETECH BYL TAKÉ PREZIDENTEM ČESKÉ SPOLEČNOSTI EKONOMICKÉ A ČLEMEM PREZÍDIA FONDU NÁRODNÍHO MAJETKU. PŮSOBIL ROVNĚŽ JAKO ČLEN RADY NÁRODNÍHO DIVADLA A PREZIDENT KLUBU FORMULE 1 V ČR.

○ NEŽ NASTOUPIL DO ČESKÉ SPOŘITELNY, PRACOVAL KRÁTCE V ERSTE BANK SPARKASSEN (CR) V PRAZE JAKO VÝKONNÝ ŘEDITEL PRO OBLAST IT, ORGANIZACE LIDSKÝCH ZDROJŮ A SLUŽEB. V ČESKÉ SPOŘITELNĚ JE ZAMĚSTNÁN OD ROKU 2000. NEJPRVE NA POZICI HLAVNÍHO EKONOMA A ČLENA ŠIRŠÍHO VEDENÍ BANKY, V ŘÍJNU ROKU 2004 SE STAL ČLEMEM PŘEDSTAVENSTVA, OD LEDNA LOŇSKÉHO ROKU JE PŘEDSEDOU PŘEDSTAVENSTVA A GENERÁLNÍM ŘEDITELEM ČESKÉ SPOŘITELNY.

Nebát se změn

Má ráda výzvy a nebojí se změn. Natolik, že každé dva až tři roky mění pozici nebo zemi, aby se naučila všem stránkám podnikání tak odlišných oblastí, jakými jsou pojišťovnictví, letectví či kosmetika. Anketa Hospodářských novin zařadila **Mariannu Bradovkovou** mezi pětadvacet nejvýznamnějších manažerek. Nyní vyměnila jistotu ředitelského křesla v jedné z nejpůvodnějších kosmetických firem za vedoucí pozici ve společnosti zatím podstatně méně známé. Bude stejně úspěšná jako dosud?

Text **Petra Doležalová** Fotografie **Jakub Klimo**

Během vašeho působení v Avonu se z neznámé firmy stala v Česku významná společnost s ročním obrátem přes 2 miliardy korun. Co podle vás stálo za tímto úspěchem a jak se za tu dobu změnilo povědomí i způsob osobního prodeje?

Povědomí o osobním prodeji se v průběhu let skutečně výrazně zlepšilo. Zavedené mezinárodní společnosti v osobním prodeji pomáhají zejména ženám realizovat si své podnikatelské ambice bez velkých počátečních nákladů, plnit si mnohé své sny, být úspěšné a sebevědomé. Sama jsem také jednou z nich. Když jsem v Avonu v roce 1994 začínala, bylo nás jen pár zaměstnanců. Na konci svého působení jsem již řídila velkou firmu, prosperující v několika zemích. Navíc se silným programem sociální zodpovědnosti v oblasti boje proti rakovině prsu, který dál úspěšně pokračuje.

Před pár týdny jste nastoupila do společnosti Tupperware, která nabízí širší portfolio produktů včetně kosmetiky a speciálního nádobí. Měla jste pocit, že v Avonu už není kam růst? Co bylo motivem pro takový zásadní krok, navíc v období nejistot trhu?

Máte pravdu, období krize asi není nejvhodnější doba, ale potřebovala jsem změnu. Dobít si baterky, chvíli se pohybovat mimo sféru obchodu a inspirovat se novými lidmi, vzdálenou kulturou a jinými zážitky. Po ukončení spolupráce s Avonem jsem tedy vyrazila na cestu kolem světa a devět měsíců jsem si plnila svůj dětský sen. Projela jsem sedmnáct zemí, převážně v Asii, Austrálii, Oceánii, a poznala spoustu zajímavých lidí. Inspirovaly mě exotické vůně, chuť a zvyky

a načerpala jsem nové osobní i podnikatelské nápady.

Po návratu jsem se věnovala vlastním aktivitám v oblasti konsultingu, obchodu a realit. Společnost Tupperware mi vloni předložila zajímavou nabídku, a jelikož také prodávám systémem osobního prodeje, v němž mám dlouholeté zkušenosti, přijala jsem ji. Na českém trhu se Tupperware soustředí zatím pouze na kvalitní produkty do kuchyně s nápaditým designem, které mají velký potenciál pro další růst. Takže nová výzva!

Kolik procent prodejců u vás tvoří ženy a kolik mužů? Kdo z nich je úspěšnější a proč? Máte lepší zkušenosti se smíšenými týmy mužů a žen, či čistě ženskými?

Většinu našich prodejců tvoří ženy, protože vaření je prozatím jejich doménou. Ale v posledních letech se výrazně zvyšuje počet mužů, kteří jsou gurmáni a rádi vaří, což mě těší. Preferuji smíšené pracovní kolektivy, podněcují naše lepší stránky a dosahují lepších výsledků. Podle mě jsou smíšené týmy kreativnější i proto, že kombinují mužský smysl pro humor a nadsázku se ženskou precizností a citem pro estetiku.

Jako mentorka působíte v nekomerčním programu Odyssey, v němž se zkušené vrcholové manažerky a manažeři věnují profesnímu rozvoji talentovaných žen v České republice. Čím je tato práce pro vás osobně přínosná? Co podle vás Češkám chybí, aby se více prosazovaly do vedení firem a do veřejného života vůbec?

S mentoringem jsem měla osobní zkušenosti jako mentor i vedený člen týmu již několik let. Program

Odyssey mě zaujal tím, že je mezioborový a spojuje výrazné a zajímavé osobnosti z českého byznysu. Sama spolupracuji se členkami týmu z oblastí podnikání, ale také neziskovek, což je skutečně zajímavé a inspirativní pro obě strany.

České manažerky považují za šikovné, mají skvělý rozhled, kvalitní vzdělání a vysoké pracovní nasazení. Aby se více prosadily, je často jen otázka sebevědomí a ochoty jít do rizika a nebát se nových výzev.

Jste členkou i Dámského investičního klubu. Investujete? Co bylo vaší nejlepší investicí?

Ano, investuji pravidelně a ráda, opravdu mě tato oblast zajímá. Z konzervativních produktů jsem vsadila na životní kapitálové pojištění, strukturované produkty a dluhopisy, investovala jsem také do realit a pozemku. Mám i malé akciové portfolio a mou nejrizikovější investicí jsou nové internetové start-upy (projekty). Každopádně hledám a vítám další investiční informace – pravidelně a dlouhodobé vzdělávání žen v uvedené oblasti je opravdu důležité.

„Začala jsem pracovat ve financích a dodnes mám hlavu na čísla. Mé srdce však bije pro obchod.“

Tradiční barva pro mladou dívku je bílá, ale může být i krémová, šampaňská, bledě růžová.

Veselé i smutné rodinné události

Hladinu poklidného rodinného života čas od času rozčeří nezvyklá událost. Například svatba dokáže vše převrátit vzhůru nohama. A bohužel nás občas může potkat i odchod někoho blízkého.

VELKÉ PŘÍPRAVY

Malá svatba za účasti maximálně třiceti lidí se může odehrát v obřadní síni v místě bydliště, hostina pak v salonku místní restaurace nebo hotelu. Velká slavnost, kam bude zváno čtyřicet a více hostů, už si zaslouží zajímavější prostředí. Například zámek s honosnou obřadní síní, hodovním sálem pro hostinu, parkem pro fotografování a posvatební zábavu a také s ubytováním pro hosty, kteří se sjedou ze vzdálenějších míst. Nabídek dnes najdete ve svatebních časopisech a na internetu nespočet.

Pro skromný obřad ženich obvykle volí klasický světlý nebo tmavý oblek, nevěsta bílé svatební šaty... Na svatbu v netradičním prostředí se můžete odvážit vybrat stylovější oblečení, abyste vhodně doplňovali kolorit zámeckého prostředí. A protože už Guth-Jarkovský nedoporučoval pro tuto příležitost ani frak, ani smoking (jde o večerní oděvy, a svatba by se tak správně měla odehrávat po setmění), je jedinou vhodnou volbou žaket, k němu patří stříbrná kravata nebo šitý šátek (plastron) a kožené „oxfordky“.

NEVĚSTA NEJEN V BÍLÉM

Nevěsta se bude patrně šatům věnovat ještě důkladněji. Může si je nechat ušít, nebo si je vypůjčit. Ani moderní mladá žena však obvykle není ochotna šetřit na „dni, kdy bude nejkrásnější“.

Tradiční barva pro mladou dívku je bílá, ale může být i krémová, šampaňská, bledě růžová. Vdává-li se žena podruhé, měla by být oblečena střízlivěji. Postačí kostýmek krémové nebo jiné pastelové barvy.

Nevěsta by pak měla pamatovat i na další, pohodlnější šaty nebo kostým, do nichž se převlékne po ukončení slavnostní části dne.

Při jakékoli svatbě byste měli respektovat zásadu, že nejnápadnější a nejkrásnější musí být nevěsta, proto by ostatní ženy v doprovodu neměly mít bílé šaty a vůbec oděv okázalejší a nápadnější, než má „hlavní protagonistka“. U svatebních šatů korzetového typu nebo na ramínka se počítá i s odhalenými rameny, ale matky nevěsty a ženicha

SVATBA

Tradiční ceremoniál uzavření svazku manželského vyvolává především u žen vášnivý zájem. Už dlouho před termínem se řeší šaty, kytice, prstýnky, místo obřadu, menu svatební tabule, seznamy zvaných, svatební dary. A je to tak správné, svatba bývá nejslavnostnější událostí v životě novomanželů – vždyť třeba takovou promoci každý nezažije a pohřeb si neužije nikdo.

Přestože se to již může jevit trochu archaické, prvním krokem k manželství jsou často i dnes zásnuby. Zasnoubit se můžete jen „v tichosti“, ve dvou, a tento krok pak oznámit rodičům a okolí. Pokud se rozhodnete pořádat zásnuby za přítomnosti rodiny, nezapomeňte na květiny: vy předáte kytici snoubencově matce, on svou té vaší (otcové nedostanou nic, stejně by je to jen vyvedlo z míry). Potom se očekává, že svatba bude následovat „do roka a do dne“.

by měly být ve svém oděvu uměřenější, stejně jako ostatní dámy v doprovodu, a na úřad, tím spíše do kostela, obléknout bolerko, kabátek, sako, aby holá ramena zůstala decentně zakryta.

NA SPRÁVNÉ MÍSTO

Zasedací pořádek u svatební hostiny má svá pevná pravidla: nejčestnější místa jsou uprostřed stolu a jejich význam klesá směrem k okrajům. V čele tedy sedí novomanželé, žena vpravo. Rodiče manželky sedí na straně manžela, rodiče manžela na straně manželky, vždy tak, aby se vedle sebe střídali muž a žena. Po stranách jsou usazeni svědci a následují další hosté v pořadí jejich společenské významnosti, nejdříve rodina, pak přátelé. Tento zasedací pořádek má svou symbolickou funkci: ukazuje na nové sepětí nevěsty a manželoých rodičů a ženicha s rodiči nevěsty. Pokud byste toto pořadí nedodrželi, demonstrovali byste nesnášenlivost s rodiči partnera, a to by byl špatný začátek manželství.

ODBORNÁ POMOC V „DEN D“

Svatební obřad je v režii matrikářky úřadu, vše ostatní by však měl mít na starost manažer svatby. Svěřte organizaci celého dne do rukou zkušeného kamaráda; může to být i svědek, který se bude starat o přistavení vozů a usazování svatečků, průběh hostiny, debaty s personálem, zaplacení hudby a ostatních účinkujících, odjezdy nebo ubytování hostů. Tyto technické věci by neměli řešit rodiče, nebo dokonce novomanželé. Jen tak si všichni – nejen nevěsta s ženichem – tento „den D“ užijí v klidu a pohodě.

Z DRUHÉHO KONCE

Nejen veselými a šťastnými událostmi žije rodina. Zřejmě nejsmutnějším okamžikem v rodině je úmrtí blízkého příbuzného. Všechny záležitosti spojené s pohřbem byste měli svěřit pohřební agentuře, i tak ale rodině zůstává mnoho povinností. Smuteční oznámení by mělo být rozesláno v takovém předstihu před obřadem, aby umožnilo všem obeslaným se na pohřeb dostavit. Nepříliš tradiční, ale v dnešní době zvláště z časových důvodů akceptovatelnou formou je i zaslání parte elektronicky, e-mailem.

Abyste se s blízkými smutečními hosty nesešli (obvykle po mnoha letech) až na parkovišti před krematoriem, můžete přibližně dvě hodiny před obřadem uspořádat setkání nejbližší rodiny a přátel doma. U malého občerstvení se přivítáte, seznámíte se s novými členy rodiny, poskytnete prostor pro vyjádření soustrasti manželce a dětem zesnulého a poté se společně odeberete do obřadní síně.

Zvolíte-li tradiční pojetí obřadu, musíte se rozhodnout, komu svěříte smuteční projev. Profesionálnímu řečníkovi musíte předem poskytnout podklady: jména nejbližších rodinných příslušníků, kteří se loučí se zesnulým, informace o životě, profesi, koníčcích zesnulého, o jeho hezkých vlastnostech,

velkých činech a dobrých skutcích. Bude-li hovořit někdo z příbuzenstva nebo přátel, musí si projev napsat a mít ho připraven před sebou, kdyby mu kvůli rozrušení selhala paměť. A nevidte se, pokud nebudete mít příležitost k projevu soustrasti nejbližším pozůstalým: mají právo odmítnout po obřadu kondolence, obávají-li se silného dojetí.

UMĚRENĚ PŘÍLEŽITOSTI

Na smuteční obřad se oblékejte co nejkonzervativněji podle pravidla: čím bližší zesnulému, tím tmavší oděv. Vhodný je černý oblek bez lesku nebo nápadného vzoru, bílá košile, černá kravata a černé šněrovačkové boty. Ostatní muži v obřadní síni nebo v průvodu za rakví by měli mít oblek co nejtmavší, bílou košili a tmavou kravatu bez křiklavého vzorku. Ženy musejí mít zakryta ramena a kolena, šaty nejbližších pozůstalých by měly být černé, u širší rodiny a přátel stačí tmavé. K černým šatům náleží i černé punčochy a černé boty. Vhodné jsou klobouky, které na rozdíl od divadla nejbližší pozůstalé sedící v první řadě nesnímají, neboť jsou součástí jejich smutečního úboru.

Do obřadní síně můžete květiny buď poslat předem (na parte je adresa pohřební služby, kde je objednáte a necháte dopravit do obřadní síně), nebo je přinést. Pak je uložte ke katafalku sami, bez velkých obřadností, bez přerovnávaní ostatních kytek a věnců, vždy s lehkou úklonou směrem k rakvi.

*Na smuteční obřad
se oblékejte co
nejkonzervativněji
podle pravidla: čím
bližší zesnulému, tím
tmavší oděv.*

KDYŽ ZEMŘE OSOBNOST Z NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH

Ještě složitější je příprava státního pohřbu a jeho pravidla jsou přísnější a závaznější. Rozlišujeme pohřeb státní, třeba v nedávné době obřad za prezidenta Václava Havla, a pohřeb se státními poctami, příkladem jsou pohřby významných umělců, ministrů, vojáků.

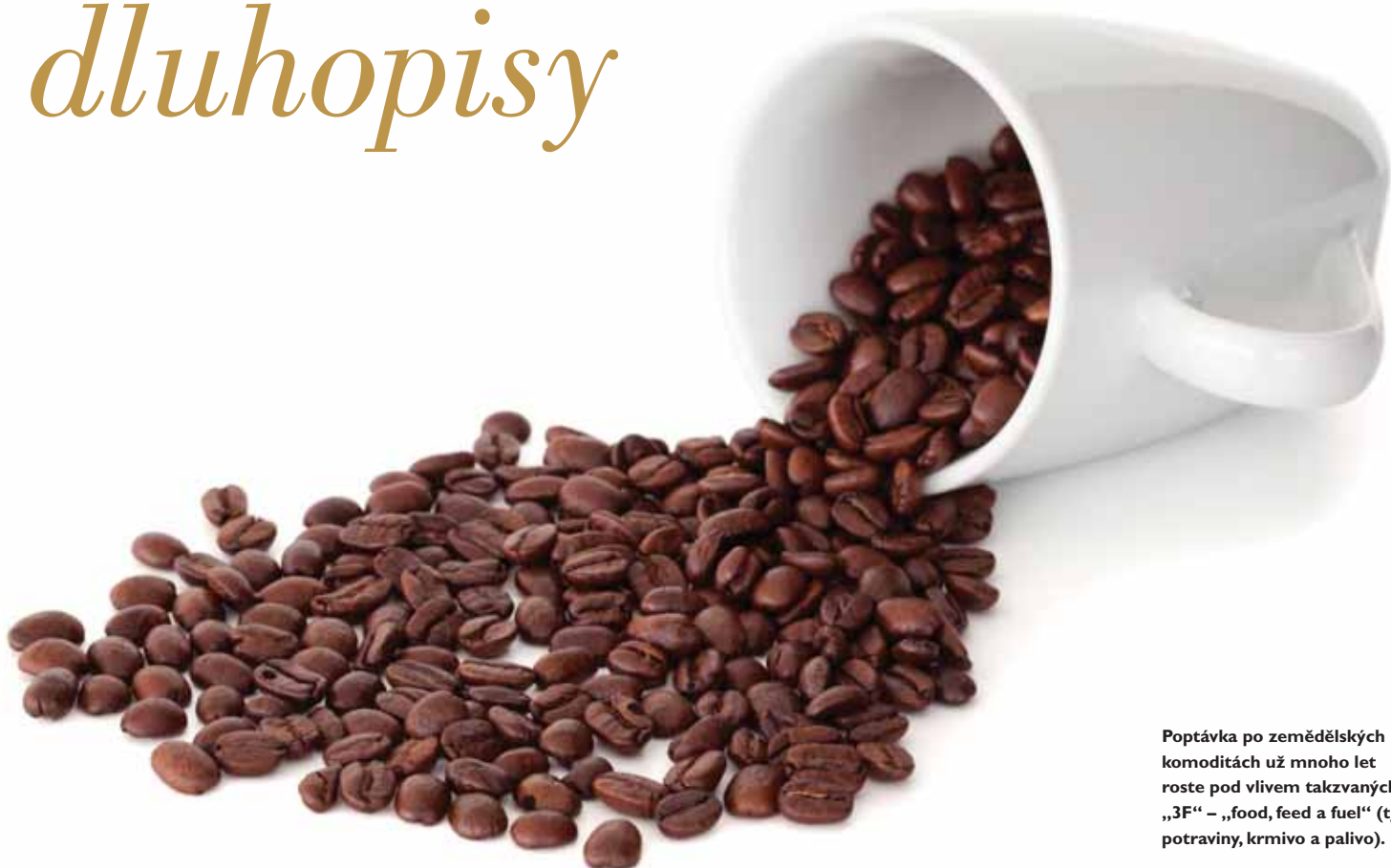
Státní pohřeb prezidenta Václava Havla byl událostí, která na týden zastínila všechny politické tahanice i skandály mladičkových modelek a dokázala, že náš stát je už dostatečně zkušený v organizaci státních aktů: všechny smuteční akce proběhly naprosto dokonale, bez jedině chyby. Průběh obřadu byl také dokladem, jak velká osobnost opustila tento svět. Za rakví zesnulého kráčelo v prosincovém sychravém dni deset tisíc lidí, na smuteční akt do katedrály sv. Víta přijel prezident Bill Clinton s Hillary a Madeleine Albright, další prezidenti a osobnosti z Evropy i zámorí. Truchlil celý svět, jak dokazovaly titulní stránky novin a časopisů, kondolence a vyjádření mnoha státníků. Oficiální rozloučení takového formátu se už nejspíš nebude opakovat, je to pocta, která náleží významným osobnostem, které dějiny vynesly na piedestal nejvyšší v revolučních a přelomových dobách. A těch se, doufejme, už nedožijeme.

Od rudého hávu *k bílé*

ŘÍMANKY SE VDÁVALY V ŠATECH RUDÉ BARVY, NEBOŤ TA PATŘILA K NEJDRAŽŠÍM. CHUDĚ DÍVKY SE MUSELY SPOKOJIT S PLÁTĚNÝMI ROUCHY V PŘÍRODNÍCH ODSÍTINECH. V RENESANCI BÝVALY SVATEBNÍ RÓBY BOHATĚ VYŠÍVANÉ DRAHOKAMY A PERLAMI. TRADUJE SE, ŽE BÍLÉ ŠATY POPRVÉ OBLÉKLA V ROCE 1558 MARIE STUARTOVNA, KDYŽ SE VE SVÝCH PATNÁCTI LETECH VDÁVALA ZA TEHDY ČTRNÁCTILETÉHO BUDOUCÍHO KRÁLE FRANTIŠKA II. BÍLÁ BYLA TEHDY JEŠTĚ POVAŽOVÁNA ZA BARVU SMUTKU, PROTO JÍ VŠICHNI PŘIHLÍŽEJÍCÍ PŘEDVÍDALI NEPŘÍZNIVÝ OSUD. TEN SE TAKÉ NAPLNIL: V OSMNÁCTI OVDOVĚLA A V PĚTAČTYŘICETI LETECH BYLA POPRAVENA. DO MÓDY SE PAK DOSTALY ŠATY RŮŽOVÉ A POZDĚJI ŽLUTÉ. JEŠTĚ V 19. STOLETÍ BYLY SVATEBNÍ ŠATY BAREVNÉ A VZOROVANÉ, PO SVATBĚ SE PAK DALY POUŽÍT BEŽNĚ JAKO VELKÁ VEČERNÍ NA PLESY. BÍLÝ SATĚNOVÝ SVATEBNÍ ŠAT POPRVÉ ZVOLILA KRÁLOVNA VIKTORIE V ROCE 1840, TRVALO VŠAK JEŠTĚ ČTYŘICET LET, NEŽ SE BÍLÉ ŠATY UJALY VŠEOBECNĚ. KRÁLOVNA VIKTORIE TAKÉ POPRVÉ VYUŽILA PŘI SVATBĚ DRUŽIČKY, ABY NESLY DLOUHOU VLEČKU. 19. STOLETÍ OBOHATILO SVATEBNÍ MÓDU O ZÁVOJ, DŘÍVE SE NOSILY JEN ČEPCE NEBO KVĚTINOVÉ OZDOBY VEVLASECH.

Svět investic lze pomyslně rozdělit na tradiční a alternativní třídy aktiv. Mezi ty tradiční se řadí akcie, dluhopisy a peněžní trh. Alternativní se vyznačují tím, že se chovají jinak, a zahrnují velmi široký svět od komodit přes nemovitosti až po sběratelské víno nebo mince z cenných kovů. Obecně se k nim řadí i dvě třídy aktiv, které stojí velmi blízko světu investování – konvertibilní dluhopisy a komodity. Spojuje je funkční a likvidní trh, možnost ocenění v reálném čase a historické informace o chování, které například investice do unikátních sběratelských kategorií neumožňuje.

Komodity *a konvertibilní dluhopisy*

Poptávka po zemědělských komoditách už mnoho let roste pod vlivem takzvaných „3F“ – „food, feed a fuel“ (tj. potraviny, krmivo a palivo).

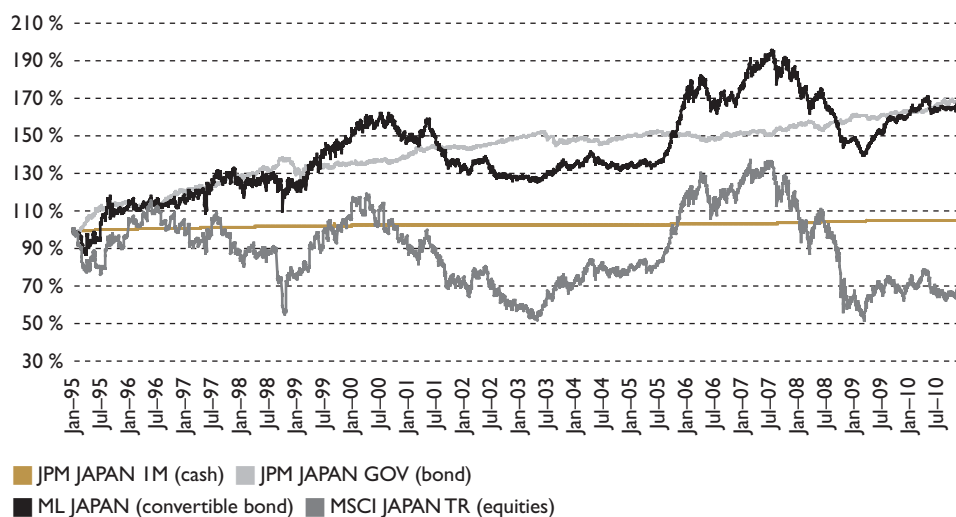
KONVERTIBILNÍ DLUHOPIŠY

Konvertibilní (směnitelné nebo také hybridní) dluhopisy představují investiční nástroj, který má nejbližší k tradičním třídám aktiv. Jde v podstatě o hybridní instrument na rozhraní firemních dluhopisů a akciových trhů. Konvertibilní dluhopis obsahuje právo investora vyměnit v určitý moment dluhopis za akcie emitenta předem daným kurzem. Bankéři hovoří o tzv. opci, kdy investor má právo – nikoli povinnost – směnit tento dluhopis za akcie. Je logické, že hodnota takového instrumentu je závislá na hodnotě akcie, za niž jej můžeme vyměnit. Čím vyšší je hodnota akcie, tím vyšší bude hodnota konvertibilního dluhopisu, a to třeba i daleko před možným datem výměny. Do určité míry to platí i opačným směrem: pokud se podkladové akcii příliš nedaří a začne klesat, cena konvertibilního dluhopisu klesá s ní. Ale nezapomeňme na dluhopisový charakter tohoto instrumentu – investor má právo, ale nikoli povinnost výměny dluhopisu za akcie. Pod určitou hranicí je cena konvertibilního dluhopisu necitlivá na další pokles akcie, protože u kvalitního emitenta je nejhorší scénář, že nám splatí aspoň nominální hodnotu dluhopisu, jako je tomu i u standardních firemních dluhopisů.

Z chování jednotlivých konvertibilních dluhopisů vyplývá i jejich dlouhodobé chování jako třídy aktiv. Na rostoucích akciových trzích jsou konvertibilní dluhopisy schopny podílet se na růstu obvykle z 60 až 70 procent. Na klesajících akciových trzích konvertibilní dluhopisy klesají, avšak pomaleji než akcie samotné; typicky se na poklesu podílejí zhruba třetinou. Dokonce i na stagnujících akciových trzích, kde část akcií roste a část klesá, mohou konvertibilní dluhopisy akcie překonat. Díky asymetrické reakci na růst či pokles akciových trhů se totiž projeví nárůst rostoucí části podkladových akcií více než pokles zbylých akcií.

Logickou otázkou je, proč firmy vůbec konvertibilní dluhopisy vydávají. Vždyť stávající akcionáři riskují, že pokud se společnosti daří, jejich podíl se naředí za kurzy výrazně nižší, než jak je aktuálně oceňuje burza. Hlavním důvodem je snaha o snížení nákladů na financování. V průměru se daří vydávat konvertibilní dluhopisy s úrokovým kuponem o tři až čtyři procenta nižším, než by tomu bylo u klasických

Graf kumulované výkonnosti akcií (equities), vládních dluhopisů (bond), peněžního trhu (cash) a konvertibilních dluhopisů (convertible bond) v Japonsku za období 1995 až 2010.

dluhopisů. Například společnosti Microsoft se v roce 2009 podařilo vydat konvertibilní dluhopis se splatností v roce 2013, u něhož vůbec žádný úrok neplatí. Dalším důvodem, například v roce 2009, bylo obtížné umístění emise akcií na nervózní trhy. Pro mnoho firem byly pak konvertibilní dluhopisy jedinou možností získání kapitálu na zamrzlých trzích. Přesto se zdá, že firmy, které vydávají konvertibilní dluhopisy, nedokážou vždy dobře ocenit hodnotu práva na výměnu za akcie. Intuitivně tomu odpovídá skutečnost, že konvertibilní dluhopisy za posledních jedenáct let překonaly akcie téměř o tři procenta. Adrian Hope, specialista na konvertibility z banky Jefferies, v článku publikovaném na toto téma ve Financial Times v srpnu 2010 předpokládá, že zejména společnosti s nedostatkem cash flow (neboli peněžního toku – příjem nebo výdej peněžních prostředků) příliš ochotně prodávají právo na „naředění“ akcionářského podílu výměnou za úrokovou úsporu. To potvrzuje názor, že ne vždy společnosti dokážou správně ocenit hodnotu práva na výměnu za akcie. Tento fakt pak nepřímě dokládá i nízké zastoupení finančních titulů, u nichž lze předpokládat schopnost dobrého ocenění prodávajícího práva.

CO LZE OČEKÁVAT OD KONVERTIBILNÍCH DLUHOPIŠŮ V PROSTŘEDÍ MÍRNÉHO RŮSTU

Mírný růst světové ekonomiky pod dlouhodobým trendem je základní scénář BNP Paribas Investment Partners. Hlavním důvodem bude snižování zadlužení u všech ekonomických hráčů – vlád, domácností i společností. To je klima, které by mělo konvertibilním dluhopisům vyhovovat. I v takovém prostředí se najdou společnosti, které mají solidní obchodní model, některé v podmínkách absence organického růstu přistoupí k akvizicím, nebo se naopak stanou jejich cílem. Takové firmy budou tahouny výkonnosti konvertibilně dluhopisových portfolií. Společnosti, jejichž akciím se v tomto prostředí bude dařit méně, se díky dluhopisovému charakteru tohoto instrumentu projeví méně na celkové výkonnosti portfolia. To ostatně potvrzuje i porovnání výkonnosti různých tříd aktiv v Japonsku za posledních patnáct let. Právě Japonsko je dobrým příkladem ekonomického prostředí s nízkým růstem. Graf výše porovnává výkonnost tří základních tříd aktiv (tj. peněžní trh, dluhopisy a akcie) s konvertibilními dluhopisy od roku 1995. Akcie po patnácti letech ztratily čtvrtinu své hodnoty, tedy 2,16 procenta za každý rok. Konvertibilní dluhopisy na témže trhu vydělaly

Hlavním důvodem vydávání konvertibilních dluhopisů je snaha o snížení nákladů na financování. V průměru se je daří vydávat s úrokovým kuponem o tři až čtyři procenta nižším, než by tomu bylo u klasických dluhopisů.

Poptávka po energetických komoditách a průmyslových kovech je hnána industrializací zejména rozvíjejícího se světa i rostoucí spotřebou domácností.

3,3 procenta ročně, prakticky stejně jako tamní vládní dluhopisy. Dnešní úrokové sazby jsou ve všech hlavních vyspělých ekonomikách poblíž historických minim a skvělá minulá výkonnost vládních dluhopisů se s vysokou pravděpodobností nebude opakovat.

KOMODITY

Druhou alternativní třídou aktiv jsou komodity. Jestliže konvertibilní dluhopisy mají chování dlouhodobě blízké akciovým a dluhopisovým trhům, komodity jsou mnohem více nezávislé na chování základních tříd aktiv. A to je také důvod pro jejich rostoucí oblibu jako investičního nástroje.

Pokud se podíváme na výkonnost komodit pohledem statistika, zjistíme, že vazba (vztah) mezi vývojem cen komodit a dluhopisů (tzn. korelace) je dokonce negativní (-0,15 v případě amerických vládních dluhopisů). Pokud roste cena komodit, rostou inflační tlaky, a to je prostředí, kde se dluhopisům příliš nedaří. Naopak vazba cen komodit a akciových trhů je pozitivní, méně v případě rozvinutých ekonomik (cca 0,25) a více v případě rozvíjejících se akciových trhů, kde je podíl komoditních titulů vysoký (0,40). Pokud stoupá cena ropy, většinou rostou i trhy v Rusku a Brazílii, kde se kótuje mnoho těžebních společností.

Jedním z důvodů pro zahrnutí komodit do investičního portfolia je diverzifikace. Teorie portfolia velí „přimíchat“ co nejvíce tříd aktiv, které se na sobě chovají maximálně nezávisle, a komodity jsou ideálním komponentem – jsou dostatečně likvidní, s nízkou korelací, u mnohých z nich hrozí jejich nedostatek. Dalším důvodem je ochrana před inflací. Komodity jsou totiž součástí spotřebitelského koše, na němž se změna cenové hladiny měří. Přitom platí, že čím chudší země, tím vyšší podíl komodit. Jeden z možných scénářů vyústění předlužení vlád v rozvinutých zemích je inflační scénář a komodity jsou jedním z prostředků ochrany před takovým vývojem.

CO TEDY ZAHRNÚJE INVESTIČNÍ SVĚT KOMODIT

Tři základní komoditní třídy představují kovy (průmyslové a cenné), zemědělské komodity (rostlinné plodiny a živočišné produkty) a energetické suroviny. Poptávka po zemědělských komoditách už mnoho let roste pod vlivem takzvaných „3F“ – „food, feed a fuel“ (tj. potraviny, krmivo a palivo). Na zemi žije sedm miliard lidí, rozvíjející se svět mění stravovací návyky ve prospěch kaloričtějších jídel s vyšším obsahem masa a v posledních letech se některé obilniny přepalují na biopalivo. Možnosti navyšovat nabídku jsou mnohem omezenější i vzhledem k nedostatku vody, erozi, urbanizaci či neochotě vyrábět geneticky modifikované potraviny. Poptávka po energetických komoditách a průmyslových kovech je hnána industrializací zejména rozvíjejícího se světa i rostoucí spotřebou domácností. Na poptávce po cenných kovech má potom vedle průmyslu významný podíl nákup ze strany investorů – centrální banky i domácnosti investují do zlata jako uchovatele hodnoty. Tyto banky ještě před pár lety zlato prodávaly, ale v současnosti se stal uvedený sektor čistým nákupcem zlata. Z rozdílných faktorů nabídky a poptávky jednotlivých komoditních tříd a dokonce ze specifických podmínek každé konkrétní komodity vyplývá i podstatně nižší vazba chování jednotlivých komodit mezi sebou v porovnání s akciovými trhy a jednotlivými akciemi.

JAK INVESTOVAT DO KOMODIT

Vedle fyzické investice do komodit, které to umožňují, je oblíbeným způsobem investování do akcií komoditních firem nebo do komodit bohatých regionů (například Ruska, Brazílie, Austrálie). Akcie ale ztrácejí část výhod komodit.

Komodity lze obchodovat pomocí burzovních derivátů, tzv. futures a opcí. Nicméně to vyžaduje

péči, kontrakty mají nějakou splatnost, a pokud nechcete zakoupit vlak železné rudy, musíte kontrakt před splatností prodat a nakoupit další se vzdálenější splatností.

Komoditní fondy tuto nepřijemnou operativu řeší za vás – nejenže nakoupí termínové kontrakty a před splatností je prodají, ale některé z nich dokážou systematicky vyhledávat, které z nich jsou nejvhodnější k nákupu, a které je naopak dobré prodat. Správné načasování termínových kontraktů se odborně nazývá „smart rolling“. Některé fondy jsou zaměřeny pouze na určitý komoditní sektor, jiné jsou zase dobře diverzifikovány napříč celým komoditním světem.

Společnost BNP Paribas Investment Partners nabízí od roku 2011 svou komoditní vlajkovou loď, lucemburský fond BNP Paribas LI World Commodities o velikosti 450 milionů USD, také s plným měnovým zajištěním do české koruny. Historie fondu, jenž je jedním z největších komoditních fondů dostupných v České republice, jde až do roku 2005. Korunová třída fondu tedy přináší výkonnost komoditních trhů bez měnového rizika, jež je obvykle s komoditními investicemi spojeno. Globální komoditní trhy totiž stále používají jako platidlo dolar. Fond je zainvestovaný do portfolia komodit, jež se pouze mírně odlišuje od indexu DJ – USB Commodity Index. To obnáší vyvážené portfolio kovů, energetických surovin i zemědělských komodit. Například na konci ledna 2012 byl podíl energetických surovin ve fondu 31 procent, průmyslové kovy reprezentovaly necelých 20 procent a cenné kovy téměř 14 procent. Plodiny potom představovaly 29 a živočišné komodity 6 procent. Také tento fond využívá „smart rolling“, inteligentní posouvání komoditních kontraktů v čase. A je, stejně jako další BNP Convertible Bond, i v nabídce České spořitelny.

„Dobrá rada nad zlato je Zlatý prémiový vklad!“

Lenka Veselá, bankovní poradkyně

ČESKÁ
SPORITELNA
Jsme Vám blíž.

Chcete atraktivně zhodnotit své finance bez rizika ztráty investované částky? Pak přesně Vám je určen **Zlatý prémiový vklad České spořitelny**. Budete se jeho prostřednictvím podílet na vývoji ceny zlata s možností zajímavého zhodnocení a zároveň pevným minimálním výnosem. Doba trvání vkladu jsou 3 roky, během kterých může být dosaženo prémiového výnosu až 6 % p. a. Prémiový vklad podléhá stejnému pojištění jako standardní termínované vklady. Podrobnější informace o výhodách, rizicích a dalších podstatných podmínkách Vám poskytneme v pobočkách České spořitelny, na www.premioevklady.cz nebo na informační lince 800 INVEST (800 468 378).

Text **Petra Procházková**
Fotografie **I23RF**

Válenky *a stolovaja* číslo 57

*Komunistické
impérium se
rozpadlo, dřívější
ideály a symboly
ale žijí dál.*

Byla to ode mě určitá morbidní dychtivost šokovat. Žila jsem tehdy v Moskvě už třetím rokem a projezdila velký kus Ruska, ale stále jsem nejraději všechny návštěvy z Čech vodila na Rudé náměstí. Nutila jsem je, aby se zařadily do nedlouhé fronty před podivnou červenočernou kostku vévodící pravé straně náměstí, s vážnou tváří vstoupily, smekly, prošly kolem bezmála devadesát let staré mrtvoly (zlé jazyky tvrdí, že hnije od nohou a její definitivní pozemský konec se blíží), vyšly druhým vchodem z objektu zvaného Mauzoleum V. I. Lenina a po zhlédnutí dalších hrobů významných činitelů někdejší Komunistické strany SSSR s úlevou stanuly před polárkovým dortem – neuvěřitelně barevným chrámem Vasila Blaženého. Kdepak, nebyla to žádná rychlá lekce historie ruského státu, či dokonce politikologie. Byla to prachspřátá touha podívat se do tváří znechucených pachem smrti a udivených tím, co ruská duše, ruská tradice, velká ruská kultura a ruská mentalita nabízejí.

OTĚLE A MOZKU

Třicátá, čtyřicátá, ba i devadesátá léta jsou dávno pryč a Lenin na hlavním náměstí stále tleje. Jeho atraktivita coby hlavní ruské turistické relikvie upadá. Už se jí nejezdí povinně klanět sovětské školy, průmyslové závody či zemědělská družstva, dokonce

První opevnění bylo na místě, kde stojí dnešní Kreml, vybudováno v roce 1156. Dodnes sídlo ruského prezidenta působí nedobytně, a svým způsobem také nedobytné je.

Chrám Vasila Blaženého je dominantou Rudého náměstí a veselým protikladem pochmurnému mauzoleu V. I. Lenina.

Po tokijském metru je to moskevské nejintenzivněji využívanou podzemkou na planetě.

Zatímco část ruských žen o sebe až fanaticky pečuje a sleduje světové trendy, druhá se obětuje těžké práci.

Památník ruské kosmonautice se nachází v neosobním prostředí pozůstatků komunistické nadutosti – na stálé Výstavě úspěchů národního hospodářství v Moskvě.

Lenin bezesporu zůstává jedním z hlavních symbolů Ruska. Jeho ulice, socha, busta, náměstí, portrét či nádraží jsou v každém ruském městě – od Kaliningradu po Vladivostok.

ani turisté už často nevědí, kdo to Lenin byl.

Přesto bezesporu zůstává jedním z hlavních symbolů Ruska. Jeho ulice, socha, busta, náměstí, portrét či nádraží jsou v každém ruském městě – od Kaliningradu po Vladivostok. Pro část Rusů je dodnes významným revolucionářem a komunistou, bojovníkem za práva pracujících, ochráncem dělníků a rolníků. Byl to ale také muž, který nechal vyvraždit zástupy ruské aristokracie v čele s rodinou cara Mikuláše II. a jeho malými dětmi, představitele duchovenstva i inteligence. Kdo unikl bolševickému řádění, emigroval. Proto je pro část Rusů Lenin masový vrah, zločinec a vlastizrádce. Nicméně když v roce 1924 bez potomků zemřel (dodnes se v turistických průvodcích nedočtete přesnou příčinu skonu, údajně však na syfilis), rychle mu nejdřív postavili dřevěnou boudu na Rudém náměstí a tělo nabalžamovali tak, že to ruské vědě leckterý světový stárnoucí státník závidí. Mumie se drží, i když to stojí velké úsilí a hodně peněz. Z hlediska vědeckého jde prý o unikátní projekt. Z hlediska kulturně-mravního je to jádro velkého ruského sporu. Zakopat, či nezakopat?

Traduje se, že část obdivovatelů Lenina trvala na jeho mumifikaci proto, že doufali ve vytvoření jakési pilulky léku na genialitu extrahovanou z jeho mozku. Možná ale nevěděli, že mozek vůdce byl při pitvě vyjmut z lebky, a tak se zjistilo, že jedna jeho polovina atrofovala tak, až připomínala scvrklé jablko. Každopádně turistické agentury jsou proti likvidaci mumie. Vědci také. Prý by se profesor Zbarskij musel v hrobu obracet. To on dokázal upravit Leninovo tělo několik týdnů po jeho smrti tak, že když ho uviděl

jeho bratr, vyděsil se téměř k šílenství: „Vždyt strašně omládl!“ zvolal a šly na něj mráčky. A profesor Zbarskij pak byl pyšnější než páv.

POZVÁNÍ DO JÍDELNY

Pán středního věku v kšiltovce si mne na Rudém náměstí zvědavě prohlížel. Nebyl asi z Moskvy. Přijel se podívat na nejdůležitější náměstí země a chtěl se s někým dát do řeči. Než mne však stačil oslovit, přistoupil ke mně jiný muž ve středním věku, též v civilu, a tiše, leč důrazně mi oznámil přímo do ucha: „Tady se, děvůška, nesmí fotit...“ Nejen kvůli tomu laskavému oslovení „děvůška“ jsem mu něco nehezkého neodsekla a jeho výzvy uposlechl. Zásadně se totiž na veřejnosti nehádám s příslušníky tajných služeb. On se profesionálně, až decentně vzdálil a pak už jsem ho jen viděla, jak s rukama v kapsách chodí sem a tam po klouzavém dláždění, a jakmile někdo vytáhne fotoaparát, nakloní se k jeho uchu a...

„Vidíte, málem vás sebral,“ zasmál se pán v kšiltovce hlubokým hlasem. Celou kratičkou scénku s ochráncem pořádku bedlivě pozoroval. A měl zjevně upřímnou radost z mé vybojované svobody. „Já tam byl už šestkrát,“ kývnul hlavou k hrobu. „Je rok od roku menší, prý se jim kazí od nohou,“ podotknul znalecky. „Já jsem viděla pana Lenina nejméně 24krát,“ říkám popravdě. Strnul a nevěřícně na mne zíral. „No ano, vodila jsem sem všechny návštěvy a delegace z bývalého Československa.“ Pootevřel pusou údivem a pro mne nečekaně pronesl: „Nešla byste do jídelny?“

Lomonosova univerzita v Moskvě je jednou z nejstarších v Rusku.

I když se většina Rusů pokládá za pravoslavné křesťany, pravidelně do kostela chodí jen tři procenta obyvatel.

Pohoří Altaj leží na hranici čtyř států – Ruska, Mongolska, Kazachstánu a Číny. Vlastně jsou to zlaté hory. Staré mongolsko-turkské slovo „altyn“ znamená „zlato“.

RUSKO NENÍ LENIN, LENIN NENÍ RUSKO

Pán pocházel z Vladikavkazu. Města tak málo podobného Moskvě, že se zdá, jako by patřilo do úplně jiné civilizace. Vladikavkaz jako řada dalších kavkazských měst vznikl jako horská pevnost. Postupně do sebe vstřebal kulturu ruskou, imperiálně dobovačnou, ale i kavkazskou, rebelsky výbojnou a prodchnutou estetikou hrdých horalů. Ve srovnání s širokými bulváry Moskvy působí ulice Vladikavkazu jako balzám na duši příslušníka malého národa. Však si Osetinci, kteří tuto část Kavkazu obývají, město dotvořili podle svého.

A to je typické pro celé Rusko. Tradiční kultura domorodců se všude musela podřídit expanzivnímu ruskému dobyvateli, přesto něco málo z ní na většině míst zůstává alespoň v náznamech. Třeba Sibiř je sice celá ruská, jak se říká, ale přitom jí nikdo nerozumí tak jako původní obyvatelé – Evenkové, Jakuti, Chanti nebo Čukčové. Rusové jsou tady cizinci, a kdyby tolik domorodců nepobíli a zbytek nenaučili pít ohnivou vodu a nenastěhovali do paneláků naprosto nevhodných pro sibiřské klima, nikdy by tenhle podivuhodný kus země pro sebe nezískali. Dodnes se vědci přou, co slovo Sibiř znamená – buď jde o překlad tatarských slov ve významu „spící země“, nebo mongolského výrazu „šibnir“, kterým se označovala tajga. Nebo je to ještě úplně jinak...

Myslím, že Sibiř a „voskovec“, v něhož se převtělil revolucionář a bolševický vůdce Vladimír Iljič Uljanov zvaný Lenin, jsou nejatraktivnějšími lákadly pro turisty z celého světa, kteří se odhodlají navštívit Ruskou federaci. Kdo neviděl Moskvu, nepochopí, co to je Rusko, a kdo viděl JEN Moskvu, neví o Rusku

zhola nic. Městu, kde žije oficiálně přes 11 milionů lidí, se přezdívá třetí Řím nebo přístav pěti moří. Moskva je nejen největší město Ruska, ale i Evropy, spojuje v sobě asijskou i evropskou kulturu.

K pochopení Ruska je ale zapotřebí zajet i na jedno z četných moskevských letišť (v celé zemi jich je 330) a odletět nejdříve právě do Vladikavkazu. Pak přeletět pohoří Ural (dle mnohých hranici mezi Evropou a Asií) a prohlédnout si Sibiř alespoň z ptáčích perspektiv. Tvoří 75 procent území Ruské federace, ale žije tady jen 27 procent jejího obyvatelstva. Z hlediska hustoty osídlení Moskva jasně vítězí. Sibiř obývá tak málo lidí, že zde teorie o přelidnění planety vypadá jako směšná statistická chyba. Když tohle obří prostranství, nekonečnou tundru a tajgu, přeletíte, ocitnete se na opačném konci Ruska, v metropoli jeho východní části Vladivostoku, či o něco severněji na Kamčatce s jejími vulkány a roztočnými přírodními výjevy. A zase se vám zasteskne po Moskvě. Protože právě ona je srdcem Ruska. Podle některých ne zrovna nejkrásnějším, podle jiných naprosto bez osobitého šarmu a charismatu, podle mne ale jedním z nejvládnějších měst na světě. Město s obrovskou ruskou duší, tajuplnými zákoutími a dramatickou historií. Město, ke kterému přilnete až tehdy, když si ho opravdu, ale opravdu pustíte k tělu.

BOJ PROTITMÁŘSTVÍ

Moc vynalézavosti Rusové při hledání názvu pro svůj nejvýznamnější hrad neprojevili. Nazvali ho totiž prostě hradem – přesně to slovo „kremli“ v ruštině znamená. Jeho nejstarší části už spatřit v jejich

Kdo neviděl Moskvu, nepochopí, co to je Rusko, a kdo viděl JEN Moskvu, neví o Rusku zhola nic. Městu, kde žije oficiálně přes 11 milionů lidí, se přezdívá třetí Řím nebo přístav pěti moří.

SVĚT NA DLANI

Nový terminál frekventovaného letiště Šeremetěvo patří k těm nejkrásnějším.

GUM. Není to ani tak obchodní dům jako obří tržiště pod jednou střechou. Budova pocházející z 19. století je architektonickým skvostem, ústřední dvoranu obklopují galerie s obchody světových značek i stylové restaurace.

původní podobě nelze – buď za jejich likvidaci nesou odpovědnost bolševici, Napoleon, nebo požáry. Rudí komisaři v rámci vyháňání tmářství z ruských duší ve dvacátých a třicátých letech srovnali se zemí i nejstarší ruský kostel postavený v roce 1330 Spasa na Boru, klášter Čudovo a další svatostánky. Příkazy k likvidaci všech významných chrámů dával nejdříve sám Lenin, po jeho smrti se úkolu dobře zhostili jeho následovníci. Bolševický vůdce tak začal měnit obraz Rudého náměstí ještě za svého života, v době, kdy netušil, že se po smrti sám stane jeho nedílnou součástí.

„Víte, že se na Rudé náměstí chodily fotit novomanželské páry?“ zkouší mne můj společník Alexej z Vladikavkazu. Pozvání do jídelny jsem přijala a docela se mi zamlouvalo, že mne netáhne do nějaké té přišerně drahé moskevské restaurace. Podniky v centru nabízejí kafe za 150 rublů. Důchodkyně s penzí šest tisíc rublů nemá na takovou kávu šanci. Pro ni je Lenin dodnes hrdina. V jídelně ve druhém patře superdrahého GUMu by se ale najedla i ona. Je zde sovětská jídelna – „stolovaja“. Míříme k ní. Ale ještě předtím odhaluji tajemství Alexejevových novomanželů – už se nefotí na památku před symbolickým hromadným hrobem sovětských vojenských duší. Stoupnou si se

strojeným úsměvem před obchod s luxusní obuví Salamander a „blesk“ – páreček má památku na celý život. Koukám jako blázen. Na téhle změní luxusu a nevkusy nic ruského není. Těžko říct, na co budou mít novomanželské památku.

OKURKY, UCHA A KAVIÁR

„To je, vidíte?“ povzdechne si Alexej a z tónu jeho hlasu chápu, že cítí to samé co já. Jakýsi stesk po něčem opravdovém. Snad i po těch sovětských frontách na televizi a obchodech s jedním druhem zatuchlého salámu. Jdeme si nostalgii trochu ukojit do té „stolovaje“. Stolovaja 57 je zařízení jako samoobslužná závodka, s nápisy typu „Kdo nepracuje, nej!“ nebo „Sovětský člověk dosahuje denně pracovních rekordů“. Dá se tady dostat i to, co nabízí každá běžná slušná ruská domácnost a po čem alespoň já se mohu doslova utlouct: solené okurky, houby zapečené ve smetaně, losos, kaviár, sušená rybka, nakládaný česnek, mletý karbanátek s bramborovou kaší, boršč, pravý a nefalšovaný, další vynikající polévka, ucha a snad mnou nejmilovanější soljanka. K tomu kompot, jako předkrm salát a na závěr pelmeně.

„Taky se takto osvobozovaly ženy od otrocké práce,“ říká mi mezi sousty Alexej. Dal si lososa

(nakonec jsem ho po zjištění, že jde o učitele osetštiny v důchodu, pozvala) a spoustu naložených okurek. „Plán bolševika byl nahnat ženy do továren a do dolů. Ale jak nakrmit chlapy? No přece v jídelnách!“ I tuhle myšlenku symbolizuje jeden z plakátů: „Pryč s kuchyňským otroctvím“ stojí nad zoufalou, sedřenou ženou v červeném šátku. Rozumí se samo sebou, že v dolech jí bude líp.

GUM. Gosudarstvennyj universalnyj magazin skrývá desítky obchůdků pod jednou střechou, propojených dlouhými chodbami a poschodím. „Kde jsou matrhošky?“ říkám zklamaně. Byla jsem tady naposledy před deseti lety, to už byla omšelá sovětská romantika pomalu střídána komercí. Barevné bábušky „matrhoški“ a voňavky „Krasnaja Moskva“ už tehdy ustupovaly L'Air du Temps od Niny Ricci. Teď jsem matrhošky našla už jen v takovém tom odporně turistickém provedení, pestře nalakované, popírající jakoukoli rukodělnou práci a onu zvláštní ruskou estetiku. Koupit se dnes v nejslavnějším ruském obchodáku dá i rudoarméjská čepice s pěticípou hvězdou, ušanka a parádní válenky, všechno vás ovšem přijde na stovky dolarů. Ale na Sibiři jsou válenky k nezaplacení. Možná jsou symbolem dávné minulosti, ale v žádných „salamandrech“ ještě nikdo Sibiř nepřešel.

Rusko *mnoha tváří*

Bohatství a chudoba – dvě strany ruské mince

Od devadesátých let se v Rusku začaly rozevírat příjmové nůžky – vznikla obrovská propast mezi nejbohatšími a nejchudšími. V současnosti je oficiální průměrný příjem Rusa 21 069 rublů. Ovšem podle údajů Boston Consulting Group je v Rusku skoro půl milionu domácností, jejichž majetek přesahuje sto tisíc dolarů. Nejedná se tedy přímo o oligarchy a superboháče, jsou to lidé „pouze“ bohatí, ale stále jich přibývá

a tvoří zárodek nové, střední třídy, která Rusku tolik chybí. Ovšem z celkového počtu 142 milionů ruských obyvatel to není zatím podstatná část. Jak uvedl časopis Forbes, v Rusku existuje skupina čtrnácti nejbohatších osob, které ovládají 26 procent hrubého národního produktu. Naopak třináct procent lidí pobírá měsíčně méně peněz, než je oficiálně stanovené životní minimum: 6 505 rublů. Velkou část těchto chudých tvoří důchodci.

Ruské vědkyně

Žen žije v Rusku o něco více než mužů, asi 53,5 procenta. Rusko má

jednu světovou raritu: nejvíce žen vědkyň. Přes třicet procent kandidátů věd jsou v Rusku ženy, doktorek věd je patnáct procent. Mezi učiteli na vysokých školách představují ženy větší polovinu. Není to ale důsledek výjimečnosti ruských žen ani toho, že by jim stát umožňoval vzdělávat se více než například v USA. Ženy zde jen zaujaly volná místa ve vědeckých institucích, jež uvolnili muži, kteří odjeli za lepším výdělkem do zahraničí.

Je libo *kaviár*?

GURMÁNKA

Pokaždé, když se podívám na mapu, se nestačím divit, jak je Rusko obrovské. Pokud pojedete z jednoho konce na druhý, jedenáctkrát si změníte čas na hodinkách, navštívíte všechna klimatická pásma (kromě tropického) a budete skoro v polovině cesty kolem světa. Na to, abyste ochutnali pravé Rusko, ale nemusíte jezdit za Ural. I v Praze si můžete dát fantastický boršč, pelmeně nebo šašlik.

Text **Darina Siegllová** Foto **I23RF**

Ruská kuchyně je prostá i pompézní jako Rusko samo. Je v ní spousta prostoru pro obyčejné luštěniny, zeleninu, maso či ryby, nechybí ale ani lahůdky jako bliny s kaviárem, nakládaný losos a prvotřídní vodka, která vám vydatně pročistí chuťové pohárky.

Ruskou restauraci Boriss najdete jen kousek od pražského hlavního nádraží, v budově Autoklubu Praha. Restaurace se profiluje spíše jako vinný sklípek s ruskou kuchyní s otevírací dobou jen ve večerních hodinách a po rezervaci, na ruský pracovní oběd tak musíte jít jinak. A je to jen dobře: když se totiž „u Borisse“ rozjede zábava (některé večery patří živé hudbě), je jasné, že toho v následujících hodinách už moc nenapracujete.

Interiér je jednoduchý a decentní – podlahu z bílého mramoru místy pokrývá červený koberec, nábytek je z tmavého dřeva a zdi zdobí závěsné

svícny z tepaného kovu. Zlaté pompéznosti se zde nedočkáte, ale o tradiční matrošky, lakované truhličky a další typické předměty nepřijedete.

Pokud milujete ryby v jakékoli podobě, začněte lososem Gravlax – syrový losos marinovaný v soli, cukru, vodce a kopru chutná fantasticky. Za hřích stojí i tradiční pirožky a v neposlední řadě bliny s kaviárem. Jako předkrm, o který se podělíte, nebo jako hlavní jídlo si dejte pelmeně – malé uzlíčky z tenkého těsta s nejrůznějšími náplněmi, jako jsou hovězí maso, houby, masová směs nebo tuňák. Podávají se vařené či smažené, maštěné máslem i sádlem, se zakysanou smetanou nebo s rajčatovým pestem. Chcete začít něčím sytým a zdravým? Zkuste boršč. Po polévce plné zeleniny a masa si pak už můžete klidně dát jen něco malého. Třeba ten kaviár.

Jako hlavní chod se sluší objednat si kus masa. Volbou číslo jedna je šašlik – špíz s grilovaným

masem a zeleninou tu nabízejí ve variantě kuřecí, hovězí nebo vepřový. V nabídce ale nechybí ani steak, kachna nebo ryby – steak z lososa či solený sled.

Pokud vám zbude ještě síla na dezert, nelekejte se nabídky, která představám o ruských „sladkých tečkách“ dvakrát neodpovídá. Dezerty jsou i tak výborné: citronový sorbet se sektem a vodkou je lehký a osvěžující a ani si nevšimnete, že jste ho snědli. Místní tiramisu je vyhlášené, takže pokud máte ještě trochu místa, dejte mu šanci.

A protože je Boriss vinným sklípkem, vybrat to správné víno k jídlům není problém. Večeři v ruském stylu ale rozhodně musíte zahájit a zakončit panákem křišťálově čisté vodky. Na začátku na oslavu toho, že jste se s přáteli sešli u jednoho stolu (a také na probuzení chuťových pohárků), na konci si pak musíte připít na krásný večer. A také aby se vám po báječné a bohaté večeři dobře spalo.

Volbou číslo jedna je šašlik – špíz s grilovaným masem a zeleninou ve všech variantách.

Jak správně porozumět ceně akcií

*Co vše lze vidět za cenou akcie?
A proč ceny akcií některých společností rostou více než jiných?
To jsou jen příklady otázek, které investory zajímají nejčastěji.*

Obecně platí, že kurz akcie jakékoli společnosti je odrazem dvou základních charakteristik – toho, jak si firma vede, respektive jak se bude s největší pravděpodobností v budoucnu vyvíjet její hospodaření, a také průměrného názoru všech účastníků trhu, jakou by tento předpokládaný scénář měl mít hodnotu. Dá se vyjádřit několik dvojic ukazatelů, které tyto charakteristiky popisují. Nejčastěji se používají ukazatele zisku na jednu akcii (tzv. EPS) a jeho násobku (tzv. P/E). Podobné dvojice lze určit i pro ukazatele tržeb (a násobku tržeb, tzv. P/Sales), účetní hodnoty (a násobku účetní hodnoty P/BV), provozního zisku (a násobku provozního zisku EV/EBITDA) nebo čistého cash-flow (a úrovně požadovaného výnosu, kterým je budoucí čistý cash-flow diskontováno).

My se zaměříme jen na dvojici EPS a P/E, jejichž konsenzuální hodnoty lze najít v ekonomických periodikách, na specializovaných internetových serverech, případně v různých publikovaných analýzách o zmiňovaných společnostech. Nicméně mnohé z popsanych závěrů platí i pro zbývající ukazatele.

Text Ján Hájek, manažer fondu ISČS Top Stocks Foto I23RF

Je zřejmé, o co se všichni investoři neustále snaží: nalézt takové společnosti, od nichž většina investorů nic významného neočekává, jež ale překvapí svým budoucím nadprůměrným růstem.

Vývoj ukazatele zisku na jednu akcii může poskytnout velmi dobrý obrázek o kvalitě společnosti – jde o důležitější indikátor, než je pouhý vývoj ziskovosti celé společnosti. Pokud totiž ziskovost společnosti roste jen díky tomu, že musí získávat vydáváním nových akcií dodatečný kapitál pro další expanzi, nemá z tohoto růstu stávající akcionář žádný prospěch. Naopak mnohem cennější je případ, kdy je společnost ze stávajícího kapitálu schopna financovat nejen svůj budoucí růst, ale navíc vyplácet dividendy nebo odkupovat vlastní akcie a nepotřebnou část kapitálu vracet stávajícím akcionářům.

JAKÝ RŮST UKAZATELE EPS JE DOBRÝ?

Pohled do historie ukazuje, že největší americké společnosti obsažené v tržním indexu S&P500 za posledních zhruba osmdesát let vykázaly v průměru přibližně šestiprocentní růst ukazatele EPS. Pokud tedy narazím na společnost, o níž se domnívám, že by mohla v budoucnu zvyšovat tento svůj ukazatel o více než šest procent, a tento předpoklad se naplní, mám velkou šanci, že můj výnos z této investice bude nadprůměrný.

Jestli tomu tak bude, záleží na vývoji ukazatele P/E, jenž vyjadřuje míru optimismu investorů ohledně budoucího růstu společnosti. Ukazatel P/E nám říká, jaký násobek budoucího zisku na jednu akcii společnosti jsou investoři ochotni zaplatit. Čím vyšší je tato hodnota, tím vyšší je očekávaný budoucí růst. Optimální předpoklad úspěšné investice tedy nastává, když společnost naplní naše očekávání a dosáhne

oproti tržnímu předpokladu vyššího nadprůměrného růstu ukazatele EPS. To znamená, že současně s vyšším růstem zisku na jednu akcii nedojde k poklesu hodnoty relativního ocenění v podobě ukazatele P/E.

IDEÁLNÍ INVESTICE?

Jak poznat z ukazatele P/E, jaký scénář je již v ceně akcií započítán? Ve finanční teorii platí, že v případě, kdy jsou inflace, úrokové sazby dlouhodobých státních dluhopisů, úroveň rizikové prémie a rizikovost podnikání společnosti na historicky průměrných hodnotách, úroveň odpovídající průměrnému růstu EPS ve výši šest procent je P/E rovna šestnácti.

Rychleji rostoucí společnosti by se měly obchodovat na vyšších hodnotách relativního ocenění P/E, a naopak pomaleji rostoucí na hodnotách nižších. Vyšší než historicky průměrné hodnoty inflace, úrokových sazeb, rizikové prémie a rizikovosti podnikání povedou k nižšímu ukazateli P/E, opačně očekávání dlouhodobě nižších než průměrných hodnot k vyššímu P/E.

Je tedy zřejmé, o co se všichni investoři neustále snaží: nalézt takové společnosti, od nichž většina investorů nic významného neočekává, jež ale překvapí svým budoucím nadprůměrným růstem. A současně se vyvarovat takových investic, kdy společnosti v budoucnu nenaplní do nich vkládaná očekávání budoucího nadprůměrného růstu EPS. Velmi dobrá firma se pozná tak, že má zpravidla jeden nebo více produktů, jež jsou stále více poptávány, konkurence je nedokáže napodobit, natož překonat, a její náklady

rostou pomaleji než tržby. Proto dochází i k vyššímu růstu ziskovosti společnosti, než je její růst tržeb, a není potřeba ho neustále financovat vydáváním dalších nových akcií.

FOCUS INVESTING

Takto jasně lze identifikovat velmi kvalitní společnost většinou až poté, co svého úspěchu dosáhne. Kouzlo úspěšného investora spočívá ve schopnosti odhadnout budoucí scénář dlouho před ostatními. Investování neznamená stoprocentní úspěšnost předpovědi. Je samozřejmé, že se hospodaření mnoha společností nevyvine podle původních představ investora. K dlouhodobé úspěšnosti v investování je však potřebné dosáhnout alespoň nadpoloviční úspěšnosti svých odhadů budoucnosti. Tu lze podle mého názoru získat jenom tak, že investor dobře porozumí specifikům podnikání jednotlivé společnosti, díky čemuž má pak i šanci přesněji odhadnout její budoucí vývoj.

Věřím, že metoda „focus investing“, tj. zaměření se na menší okruh společností a sektorů, i důkladná analýza příslušných podnikatelských modelů, kterou používám při řízení fondu ISČS Top Stocks, může pomoci k dosažení tohoto cíle. Právě v tomto přístupu spočívá umění investovat. Poté, co investor přijde na to, jaká bude budoucnost jednotlivé společnosti, je zpravidla již snadné spočítat její hodnotu (hovoříme o řemesle investování). A dojít tak k závěru, zda je tento scénář již započítán v ceně akcií, a tudíž jestli je zde prostor pro úspěšnou investici.

Slovník

EPS – zisk společnosti připadající na jednu vydanou akcii (čistý zisk společnosti je vydělen počtem emitovaných akcií)

PIE – násobek zisku na jednu vydanou akcii, který investoři platí v ceně jedné akcie; je to indikátor toho, jak optimistický

je pohled investorů na budoucí růst ziskovosti společnosti

PISales – násobek tržeb na jednu akcii

PIBV – násobek čistého jmění společnosti připadajícího na jednu akcii

EVIEBITDA – násobek provozního zisku

před odečtením odpisů, výplaty úroků a daní; v tomto případě je poměřována hodnota společnosti včetně existujících dluhů (EV = tržní kapitalizace společnosti + výše existujícího čistého zadlužení)

Cash-flow – volné prostředky, které

zůstávají společnosti k dispozici poté, co z inkasovaných tržeb uhradí veškeré provozní náklady a výdaje spojené s investicemi

S&P500 – index 500 nejvýznamnějších obchodovaných amerických společností

Koho by napadlo, že u zrodu mobilního telefonu stála žena, a navíc tak půvabná jako slavná hvězda stříbrného plátna Hedy Lamarr?

Ženy, které (z)měnily svět

V podzimním čísle Lady In jsme psali o historii některých předmětů, které nás ženy provázejí každodenním životem. Jejich autory byli povětšinou muži. Objevy a vynálezy vybrané do tohoto čísla jsou dílem výhradně „něžnějšího pohlaví“.

Text **Pavlna Zelníčková**
Fotografie **Profimedia**

Také dnes představíme několik vynálezů určených převážně (i když samozřejmě nejen) pro dámskou část populace, zároveň vás ale přesvědčíme, že se ženský mozek nemusí zabírat jen domácností, ale že ženy již po staletí „šlapou na paty“ mužům i na donedávna výhradně „jejich straně hřiště“ – v oblasti přírodních věd, armádní techniky a další průmyslové technologie.

PRVNÍ PATENT PRO ŽENU

V 18. století si lidé konečně uvědomili, že je nezbytné právně chránit nejen fyzický majetek, ale také nějak ošetřit vlastnictví duševní. A tak v roce 1790 vznikl ve Spojených státech patentní zákon, který lidem umožnil určitý objev či vynález jednou provždy označit za jen a pouze jejich. První ženou, která patent získala, byla až v roce 1809 Mary Dixon Kies (1752–1837) – na proces, jak dohromady utkat hedvábí spolu se slaměnými stébly, tedy materiál používaný k výrobě klobouků.

Výroba klobouků přitom nebyla v tu dobu v Americe jen nějakým okrajovým odvětvím, ženy slaměné klobouky nosily pro většinu prací v terénu. Mary nebyla ani první, ani jediná žena, která se o metodiku splétání slámy pro výrobu klobouků zajímala. Byla však první, která měla dostatek kuráže a odvahy o udělení patentu požádat. Do roku 1840 byl patent udělen pouze dvaceti dalším ženám.

TAŠKA Z PAPIRU

Dalším příkladem ženy, jejíž ruce a mozek nezaměstnávaly jen „hrnce a pletací jehlice“, byla Margaret Knight (1838–1914). Pro své čtené vynáleze (vymyslela jich více než devadesát a získala přes

dvacítku patentů) si vysloužila přezdívku „ženský Edison“. Už ve svých dvanácti letech, po svědecké tragické smrti dělníka vinou porouchaného stroje na spřádání bavlny, vyvinula bezpečnostní prvek, který stroj při nesprávném chodu automaticky vypnul.

Nejvíce však proslul Margaretin vynález stroje, který dokázal sám, bez použití lidské ruky, vyrobit, složit a slepit papírovou tašku, navíc s tehdy neobvyklým plochým, tedy stabilnějším dnem. Než však stačila svoje řešení přihlásit na patentovém úřadě, byla „předběhnuta“ jiným přihlašovatelem, který popis technologie získal od Margaretina technika. Ta však nelenila a na základě jednoznačných důkazů svůj patent vysoudila. Nepomohl ani odpůrcův argument, že je nemožné, aby takto složitý mechanický stroj vymyslela žena. S papírovými taškami Margaret Knight se setkáváme dodnes.

NIC NEŽ ČISTÁ KÁVA

Důkazem, že chytré ženy se nerodí jen v Americe, je drážďanská rodačka Melitta Bentz (1873–1950). Melitta se nijak neodlišovala od jiných žen v domácnosti na přelomu 19. a 20. století, jen ji trochu zlobilo, že její káva je při pití poněkud kalná, hořká a zbytky pomletých zrněk zbytečně křupou mezi zuby. A tak vymyslela řešení: proděravěla dno mosazné nádoby a položila na něj list pijáku ze synova školního sešitu, zalila kávu a po chvíli se mohla poprvé vyzkoušet chutný nápoj bez zbytků zrněk i obvyklé nahořklé příchuti. Papírový filtr na překapávanou kávu byl na světě!

A protože měla i obchodního ducha, neváhala a svůj vynález zaevidovala na Císařském patentním

„Uspěť v byznysu, vědět a politice je pro ženu lehčí v Americe než v Evropě.“ Hedy Lamarr

úřadě v Berlíně. Její muž měl v manželčin důvtip takovou důvěru, že opustil svoje místo v obchodním domě a v roce 1908 společně se dvěma nezletilými syny a 73 říšskými feniky počátečního kapitálu oficiálně zahájili činnost firmy M. Bentz. Už v roce 1909 prodali na veletrhu v Lipsku 1 200 exemplářů svého „filtračního aparátu“. Z roku 1937 pak pochází patent na dnešní filtr kónického tvaru.

Firma Melitta úspěšně působí na mezinárodním trhu dodnes – díky touze jedné obyčejné ženy vychutnat si co nejlepší kávu.

TAJEMNÁ ZÁŘE NAD PACIFIKEM

Systém Marthy J. Coston (1826–1902) se stal zásadním milníkem v dějinách námořnictva a sehrál dokonce podstatnou roli ve válce Severu proti Jihu. Na moři byl – a to nejen armádou – využíván až do poloviny minulého století a pomohl zachránit desetitisíce lidských životů z potápějících se lodí.

Jak velmi brzy se Martha vdala, tak brzy ovdověla, v pouhých 21 letech. Možná její vztah k věděni a přemýšlení formoval právě její manžel, zaměstnanec Námořní laboratoře ve Washingtonu a slibný vynálezce prototypu navigovatelné ponorky. Každopádně nastalá tíživá životní situace přiměla Marthu Coston k rozhodnutí pokračovat v manželově práci, jeho myšlenky zdokonalit a především zrealizovat. Její úsilí – deset let bojovala s předsudky a nedostačujícím vlastním vzděláním v oboru – však přineslo ovoce v podobě souhlasu armády s testováním výsledků její práce.

Systém jejich světelných signálů sestával ze tří barev (bílé, červené a sytě zelené) a zařízení, díky němuž mohl vzniknout kód námořních znamení. Testy nakonec prokázaly užitečnost objevu a Martha v dubnu 1859 získala patent na „pyrotechnické noční signály“, z úcty k manželovi i z obchodních důvodů evidovaný na jméno jejího zesnulého manžela, a po dalším vylepšení ještě jeden patent, tentokrát již na jméno vlastní. Od americké vlády dostala zakázku na první dodávku a po zajištění patentu v dalších zemích začala obchodovat i na evropském kontinentu.

„Slečna Kometa“

KOUPIT SI DNES KDEKOLIV VE VESMÍRU MALOU PLANETKU NENÍ NIC NEMOŽNÉHO, DŘÍVE VŠAK BYLA VESMÍRNÁ TĚLESA POJMENOVÁVANA PO SVÝCH OBJEVITELÍCH ČI NA POČEST VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ. JMÉNO CAROLINE LUCRETIE HERSCHEL (1750–1848) BYSTE NA NEBI OBJEVILI HNED NĚKOLIKRÁT. PŘESTOŽE MĚLA ZPOČÁTKU SLIBNĚ ROZJETOU PĚVECKOU KARIÉRU, KDYŽ ZA SVÝM BRATREM WILLIAMEM ODJELA DO ANGLIE, RADĚJI PO JEHO BOKU ČÍM DÁL VÍCE ČASU VĚNOVALA JEJICH SPOLEČNÉ VÁŠNI – ASTRONOMII. WILLIAM SESTROJIL DO TĚ DOBY NEJVĚŠÍ DALEKOHLÉDY, A DOKONCE JE OBJEVITELEM PLANETY URAN, ZA COŽ BYL KRÁLEM JIŘÍM III. JMENOVÁN KRÁLOVSKÝM ASTRONOMEM. CAROLINE SE STALA JEHO PROFESIONÁLNÍ ASISTENTKOU. PŘI SVÝCH VLASTNÍCH POZOROVÁNÍCH OBJEVILA V ROCE 1786 SVOJÍ PRVNÍ KOMETU – COBY VŮBEC PRVNÍ ŽENA V HISTORII. ZA SVŮJ ŽIVOT PAK ZACHYTLA JEŠTĚ OSM DALŠÍCH KOMET. JEJÍ ZÁZNAMY JEJÍCH A BRATROVÝCH POZOROVÁNÍ DALY VZNIKOUT ŘADĚ KATALOGŮ HVĚZDNÉ OBLOHY, Z NICHŽ DVA SE POUŽÍVAJÍ DODNES. ZA SVOU CELOŽIVOTNÍ PRÁCI BYLA ODMĚNĚNA ČESTNÝM ČLENSTVÍM V KRÁLOVSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI A IRSKÉ KRÁLOVSKÉ AKADEMII. JEJÍ JMÉNO NESE KRÁTER NA MĚSÍCI I ASTEROID OBJEVENÝ V ROCE 1888.

PRŮKOPNICE MEZI PROGRAMÁTORY

Byla to opět žena, kdo má zásadní podíl na tom, že počítačová technologie – další záležitost původně vyvíjená pro vojenské účely – dospěla z armádních laboratoří do dnešních komerčních notebooků. Grace Murray Hopper (1906–1992) zasvětila svůj život matematice a armádě. Začínala s hodností podporučíka ve Výpočetním středisku výzbrojní služby při univerzitě v Harvardu, kde pro námořnictvo vyvíjela programy pro první digitální počítač Mark I a jeho následovníky. Po odchodu do soukromé sféry vytvořila se svým týmem první počítačový jazykový kompilátor, tedy automatický program, který programovací kódy překládá do strojového jazyka. V roce 1955 se Úžasná Grace, jak jí její kolegové přezdívali, pustila do práce na programu, který by uměl jednoduše zpracovávat obchodní údaje. Výsledkem byl programovací jazyk COBOL (Common Business Oriented Language), jenž je využíván dodnes.

Za svoji činnost získala v roce 1969 coby vůbec první člověk Cenu roku v oblasti počítačové vědy, jako první žena byla v roce 1973 povýšena do hodnosti kapitána (a to v záloze a na penzi) a o deset let později prezidentem Reaganem jmenována kontradmirálem. Když v roce 1986 z námořnictva odcházela, byla ve svých osmdesáti letech nejstarším důstojníkem s nejdelsí aktivní službou v amerických ozbrojených složkách.

PRAMÁTI MOBILU A GPS

„Kterákoli dívka může vypadat krásně. Stačí jen klidně stát a tvářit se přihlouplé,“ prohlásila kdysi Hedwig Eva Maria Kiesler (1913–2000). Zřejmě vycházela z osobní zkušenosti, sama se totiž do historie zapsala svým několikaminutovým vystoupením „jak ji pánbůh stvořil“ (do té doby jedním z prvních) ve slavném filmu Gustava Machatého z roku 1932 Extáze – pod uměleckým pseudonymem Hedy Lamarr. Ovšem přestože je dodnes považována za jednu z nejkrásnějších hereček stříbrného plátna, právě ona sama je popřením

Programovací jazyk COBOL od Grace Murray Hopper je využíván dodnes. V osmdesáti letech odcházela z armády v hodnosti kontradmirála.

svého tvrzení. Tato Američanka rakouského původu rozhodně byla vše, jen ne „přihlouplá“. Její přínos moderní technice je nepopiratelný – dá se říci, že stála u zrodu mobilního telefonu.

Ve spolupráci s hudebníkem Georgem Antheilem vyvinuli postup známý pod zkratkou FHSS (Frequency-hopping-spread-spectrum), kdy se vysílač a přijímač při přenosu informací synchronně přeladují na další a další frekvence, a znemožňují tak případný odposlech. Vynález, původně určený k navádění říditelných torpéd, který si Antheil a Kiesler nechali patentovat v roce 1942, zůstal námořnictvem nevyužit. Až v roce 1959 se myšlenky ujala americká elektrotechnická firma a vyvinula sdělovací systém s přeladitelnou nosnou frekvencí, nyní již na digitálním principu. Dnes tvoří systémy FHSS nedílnou součást navigačních systémů GPS, satelitních televizí či mobilní telefonie.

Hedy, která v zapomnění a osamělosti zemřela na Floridě v roce 2000, za svůj vynález nikdy nedostala ani cent. Dočkala se však alespoň morální satisfakce: v roce 1997 jí bylo v USA – zřejmě jako jedině herečce v historii – uděleno čestné uznání za zásluhy o rozvoj elektrotechniky.

Anniviers: údolí, kde se zastavil čas

Hřejivé slunce balancuje nad prudkými štíty vysokých hor a jeho paprsky ozařují starobylé dřevěné domy, které zde zůstaly jako romantická vizitka minulých staletí. Přestože je současné Švýcarsko jednou z nejmodernějších zemí Evropy, na své kulturní dědictví nedá dopustit.

Text **Libor Budinský** Fotografie **Libor Budinský** a archiv

Všechny památky jsou perfektně opravené a zrekonstruované a člověk si tu připadá jako v pohádce. Ale pozor, nejde o žádný skanzen, památné domy stále slouží svému původnímu účelu. Sýr se vyrábí na stejném místě jako před třemi sty lety, hospoda má na štítě nápis 1720 a také hotel obsluhuje své hosty již sto padesát let. Vidět něco podobného v dnešním překotně pádícím světě je nezvykle příjemné. Každý člověk by si měl čas od času dopřát nějakou tu romantiku. A to je přesně to, co na vás ve švýcarském údolí Anniviers čeká.

POD ZASNĚŽENÝMI VRCHOLY

Začneme malou zkouškou: jak jste na tom se závratí? Pokud vás neděsí pohled do propasti, bude se vám tu určitě líbit. Z městečka Sierre totiž stoupáme po křivolakých silnicích do malebného bočního údolí

Romantický hotel Bella-Tola
již sto padesát let hýčká
hosty nefalšovanou domácí
atmosférou.

Anniviers, ostře zařiznutého do masivu vysokých hor nedaleko švýcarského Matterhornu. A když občas pohlédneme z okénka dolů, díváme se přímo do hlubin. Naštěstí za pár minut překonáme největší stoupání a ve výšce 1 600 metrů nad mořem se kolem nás otevře nádherná vysokohorská krajina ozdobená zasněženými vrcholy alpských velikánů.

Za nejkrásnější městečko v celém údolí Anniviers je považován starobylý Grimentz, plný dřevěných domů z 16. a 17. století. A také zajímavých kulinářských zážitků. Spousta místních restaurací nabízí krajové speciality, ale hlavním magnetem je unikátní sbírka ledovcových vín, schovaná ve sklepech domu, jež místní elita buržoazie nechala postavit již v polovině 16. století.

JAK SE RODÍ ELIXÍR

Nejprve můžeme nakouknout do slavného renesančního sálu, ve kterém se bohatí měšťané z Grimentzu po staletí scházeli, kde řešili všechny klíčové otázky města a zapíjeli radost i žal. A pak už nás místní správce a strážce ledovcových vín Jean Vouardoux odvádí do tajemného sklepa, kde v několika sudech zraje víno dlouhé desítky let. Místnost je ozářena pouze slabým světlem žárovky, který umocňuje již tak působivou atmosféru. Strážce nám naplní sklenice přímo z obřích sudů. Pomalu usrkáváme a na jazyku vnímáme výrazné tóny vína, které patří k nejzajímavějším kulinářským pokladům místních hor. „Vino je velmi silné, má kolem šestnácti procent alkoholu. Proto se nepije jen tak na žízeň, ale musí se kombinovat s jídlem, nejlépe s vyzrálými sýry,“ upozorňuje Vouardoux a vypráví nám, jak ledovcové víno vlastně vzniklo. Víno se samozřejmě nepěstuje někde pod ledovcem, jak by se z názvu mohlo zdát, ale dole v údolí kolem města Siere, kterým protéká slavná „vinařská“ řeka Rhône (i když tu proslavila daleko více vína francouzská než švýcarská). Bohatí měšťané z Grimentzu však po staletí vozili část vyrobeného vína z údolí do hor, kde ho uložili do sklepa na desítky let. Jak tato tradice vznikla, není přesně známo – podle jedné teorie si zde zástupci buržoazie ukládali sudy s vínem, které měly být otevřeny až při jejich pohřbu, třeba za padesát let. Poněkud pragmatictější názor vysvětluje zrod tradice střízlivěji: jednou nějaký sud zapomněli vypít a přišli na něj až po letech. A zjistili, že mnohaleté zrání ve stále teplotě nápoji prospělo, a místo běžného vína tak mají v sudu unikátní „elixír“.

ČIRÁ BLAŽENOST

Nejkrásnější ubytování v celém údolí najdete v obci St. Luc, kde stojí vyhlášený hotel Bella-Tola. Přestože slouží hostům už od roku 1859, v posledních deseti letech se změnil k nepoznání. Noví majitelé jej dokonale zrestaurovali, díky čemuž dnes patří do elitní sítě švýcarských historických hotelů, které

Procházíte se po rozkvetlých loukách ve výšce dva tisíce metrů nad mořem a nad vámi září zasněžené vrcholky hor.

TOP RELAX

V údolí Anniviers objevíte celou řadu gastronomických pokladů, jedním z nich je ledovcové víno v městečku Grimentz.

nejdou zaměřené primárně na luxus, ale vsadily na mimořádnou atmosféru (skupina vznikla v roce 2003 a dnes sdružuje 45 hotelů). A je to znát hned na první pohled. Ze vstupní haly čiší až hřejivá domácí atmosféra, jako když se vrátíte do rodinného sídla, kde jste už nějaký ten pátek nebyli. Pokoje jsou vybavené starožitným nábytkem (zvláště ženy ocení romantická nebosa nad postelí), večere se podává v zradlovém sále a sedm chodů gurmánských lahůdek patří k nezapomenutelným zážitkům.

Ale stačí jen usednout s knihou ke krbu a doslova vnímáte, jak ve vás roste klid a pozitivní energie. A co teprve když si naordinujete odpočinkovou kúru v moderním spa, které je vybudováno v duchu feng-šuej a dokonale pracuje s nejrůznějšími energiemi. Kombinace světla a barev má až pohádkové kouzlo, zatímco v různých terapiích se střídá účinek

jednotlivých elementů – vody, ohně, ledu a země (kamene). A představte si, že ve výšce naší Sněžky plavete v bazénu a přitom se díváte do plamenů hořícího krbu nebo se po sauně potíráte ledovou tříští a pak usednete na prosluněnou terasu. Prostě čirá blaženost.

JAK SE PEČE CHLĚB

Kolem městečka St. Luc na vás čeká celá řada příjemných aktivit. Určitě se vypravte na horskou túru, během níž můžete spatřit spoustu divokých zvířat. Místní pozorovatelný jsou totiž vybavené dalekohledy, s jejichž pomocí můžete sledovat nejen kaskadérské kousky kamzíků, ale také ostražitě vlky či lišky. Při procházce tichou, sluncem prozářenou krajinou vás čekají úchvatné výhledy do hlubokého údolí či na protilehlé vrcholky, včetně slavného

V malebných vesnicích najdete starobylé dřevěné domy, v nichž lidé dodnes žijí.

Švýcarsko je pověstně dokonalou gastronomií, i „obyčejná“ šunka či sýr zde chutnají skvěle.

Slavná turistická atrakce v Saas-Fee: krmení a fotografování krotkých svišťů.

V St. Luc se podle sto let staré receptury naučíte připravovat typický horský chléb. Zajímavostí je, že chléb se zde nepekl každý týden jako na české vesnici, ale jen jednou za tři měsíce.

Matterhornu. Pokud vystoupáte až na vrchol kopce Tsapé ve výšce 2 600 metrů, můžete navštívit vyhlášenou restauraci, která vaří pouze z potravin vyrobených v tomto údolí. Za ochutnání stojí výběr sýrů a salámů podávaných s domácím meruňkovým chlebem či tradičně výtečné fondue. A dolů pak můžete sjet terénní koloběžkou, což je v posledních letech vyhledávaná atrakce švýcarských hor.

Pokud adrenalinové radovánky nepatří k vašim oblíbeným zážitkům, vyzkoušejte si zábavu z úplně jiného těsta. V St. Luc totiž můžete absolvovat kurz, při němž se naučíte připravovat typický horský chléb a na závěr si sami uválíte vlastní bochník, a to přesně podle sto let staré receptury. Zajímavostí je, že chléb se zde nepekl každý týden jako na české vesnici, ale jen jednou za tři měsíce. Rodina si napekla třeba padesát pecnů, které vydržely neuvěřitelných sto dní a pořád se daly jíst.

Po večeri můžete vyjet lanovou dráhou na kopec Chandolin do observatoře, odkud je díky úplné tmě dokonale vidět celá noční obloha (atrakce trvá devadesát minut a je zakončena krátkým filmem o možnostech osídlení Marsu). A pak se v naprosté tmě zase vrátíte zpátky do St. Luc a pro zahřátí se těsně před půlnocí posílíte skleničkou svařeného vína.

VÝLET ZA REKORDY

Pokud vám zůstane ještě nějaký volný čas, udělejte si výlet do vedlejšího údolí, kde ve známém středisku Saas-Fee, přezdívaném „perla Alp“, můžete na vlastní kůži ochutnat několik rekordních technických zážraků. První „nej“ najdete pod zemí. Ve výšce tři tisíce metrů zde začíná nejvyšše položené metro na světě. Horní stanice této kuriózní podzemky staví ve výšce 3 500 metrů, kde na vás čeká hned druhá místní rarita – nejvyšší otáčivá restaurace na světě.

Švýcarsko si na podobné technické hračky potrpí, ale když si sednete k prosklené stěně a objednáte si oběd, brzy poznáte výhody otáčení. Sedíte pěkně u stolu a za oknem se pomalu mění přírodní kulisy s několika čtyřtisícovými vrcholy včetně nejvyšší hory Švýcarska, kterou je slavný Dóm s kótou 4 545 metrů.

A třetí „nej“? Pod stanicí lanovky můžete vstoupit do hlubin země, neboť se zde nachází vůbec největší sněhová jeskyně na světě. Když se pak vrátíte lanovkou do Saas-Fee, čeká na vás ještě jeden romantický zážitek. Můžete si vyzkoušet krmení svišťů, kteří jsou tak krotcí, že si berou mrkev přímo z ruky a dokonce se nechají i pohladit. A ochotně pózuji před fotoaparáty, takže při prohlížení fotografií pak budete svým známým jen těžko vysvětlovat, že nejde o fotomontáž.

Chut' Švýcarska *na dosah*

○ Ceny v historickém hotelu Bella-Tola v St. Luc (www.bellatola.ch) začínají na 3 000 korunách za osobu a den včetně polopenze a spa. A jaké jsou další ceny? Třeba sjezd na terénních koloběžkách vyjde na 300 korun na osobu, švýcarské víno pořídíte ve vinotéce za 400 korun, v restauraci je zhruba dvakrát dražší. Hlavní jídlo v restauraci vás přijde na

400 až 600 korun. Ve Švýcarsku musíte samozřejmě ochutnat fondue a raclette, které se zde připravují z těch nejlepších sýrů, a v kantonu Valais výtečné pečené brambory se sýrem a také lahodnou sušenou hovězí šunkou. ○ Letecké spojení se Švýcarskem obstarává společnost Swiss (zpečení letenka z Prahy do Curychu či Ženevy včetně všech poplatků se dá pořídit už

za 3 až 4 tisíce korun). Cestování po Švýcarsku je ideální vlakem, který jezdí na minutu přesně.

Informace o aktivitách a ubytování v regionu najdete na stránkách: www.sierre-anniviers.ch, www.grimentz.ch, www.saint-luc.ch, www.ofxb.ch (observatoř v Chandolinu).

Sezonní menu

Text **Pavlna Zelníčková** Fotografie **archiv**

S Karlem IV. na Karlštejn

Zajímá vás, jak to skutečně bylo se zákazem vstupu ženám na Karlštejn, jak jej ztvárnil slavný český muzikál? Můžete si to ověřit, když se první červnový víkend přidáte ke královskému průvodu, který vyrazí z Prahy na toto císařské víkendové sídlo. Kořeny tradice sahají do doby vlády Karla IV., jenž právě zde uchovával korunovační klenoty Svaté říše římské. Každoročně po Velikonocích je nechával v Praze ukazovat věřícím a poté byly vezeny zpět na Karlštejn. Vyrazit společně s císařem, jeho manželkou Eliškou Pomořanskou a desítkami jezdců na koních i dvořanů na povozech teď můžete i vy. Doprovodný program v podobě koncertů, divadelních a tanečních vystoupení, doplněný o pravé středověké občerstvení, probíhá v místech zastávek průvodu, před příchodem císaře i dlouho po jeho odchodu. 2.–3. června 2012, www.kralovskypuvod.eu

Jaro v Martinském mlýně

Jednou z možností, jak tradičně přivítat letošní jaro, je návštěva Martinského mlýna v obce Hrádek na úpatí Novohradských hor. Čtrnáct dní před velikonočními svátky se tu můžete stát svědky vynášení Morany, prastarého zvyku loučení se zimou. Ty pravé staročeské Velikonoce pak na mlýně začínou na Velký pátek 7. dubna, kdy si všichni upletou a pentlemi ozdobí pomlázku. V sobotu se budou péct mazance a barvit kraslice a na Velikonoční pondělí vyrazí mlynářští s dětmi po mlýně na koledu. Poslední dubnovou sobotu se z lesa donese májka, připraví se velká vatra a večer vypukne čarodějnický rej. Pro ty línější, kterým se zrovna nechce ani splétat „mrskačky“, ani vyházovat zapálená košťata, jsou nad mlýnicí nachystány pivní a bylinné lázničky. A do tepla modřínové vany vám pro dovršení příjemného pocitu z relaxace přinesou dle vašeho výběru i vychlazené pivo, víno nebo bylinkový čaj.

www.martinskymlyn.cz

Benátské setkání manažerek

Osmým rokem mají manažerky z různých zemí příležitost k výměně zkušeností na mezinárodní konferenci Žena – tvůrčí osobnost třetího tisíciletí, kterou za spolupráce Moravské asociace

www.podnikatelky.eu

podnikatelek a manažerek, Fóra žen a slovenského Top centra podnikatelek pořádají Seven Partners a Via Perfecta. Letošní setkání, s podtitulem „Podnikání v EU – krize nebo transformace?“, hostí od 16. do 20. května italské Benátky. Samotná konference bude zahájena 18. května. Mezi hlavní témata bude patřit podnikání v podmínkách EU či podnikání v oblasti cestovního ruchu, hotelnictví, gastronomie, hovořit se ale bude třeba i o rozvoji či harmonii osobnosti nebo o tom, jak sladit kariéru s rodinou. Vedle pestré palety názorů, pohledů a zkušeností z oblasti byznysu mají účastnice konference možnost vychutnat si i typickou atmosféru Benátek a prohlédnout si jedinečné památky této historické perly severní Itálie, například Dóžecí palác, muzeum Palazzo Grassi či se třeba projet na gondole po centru města.

www.creativewoman.info

Foto: Miloš Lúbos

Kolo pro život 2012

V dubnu odstartuje další ročník největší série závodů horských kol pro veřejnost Kolo pro život. Projekt, jehož generálním partnerem je od jeho vzniku v roce 2000 Česká spořitelna, je určen pro závodníky všech věkových i výkonnostních kategorií, pro jednotlivce, týmy i rodiny s dětmi. Ať už si chcete dokázat, že „na to máte“, nebo prostě jen rádi šlapete do pedálů, i vy se můžete zařadit po bok dalších dvaceti tisíc každoročních účastníků. Třináctá sezona tohoto největšího seriálu amatérských závodů začíná 28. dubna v Letech u Prahy závodem Trans Brdy

České spořitelny a do září bude pokračovat na řadě míst celé České republiky. Každý z nich provází řada souvisejících akcí, na kterých si s rodinou nejen zaspoutujete, ale také se pobavíte, dozvíte se něco zajímavého pro své zdraví a třeba i něco vyhrajete.

www.kolopro.cz

Svět knihy

Slyšíme to ze všech stran: lidé přestávají číst, děti nečtou, televize a film vytlačují knihy... Mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2012 se snaží dokázat, že situace není tak špatná, a zájem národa o četbu ještě pozvednout. Jde o největší knižní akci v České republice s doprovodným literárním festivalem a mezinárodním přesahem. Návštěvníci se seznámí s takřka kompletní českou beletristickou produkcí i s publikační činností většiny univerzitních nakladatelství a nakladatelství s odbornou literaturou. Celkem se na veletrhu prezentují asi čtyři stovky vystavovatelů z více než třiceti zemí a regionů celého světa. Čestným hostem letošního ročníku je Rumunsko, hlavní témata – Literaturu černomořské oblasti a Komiks – doplňují další programy a mezinárodní projekty: Literatura bez hranic, Noc literatury, Das Buch, Vaříme s knihou nebo filmová a divadelní přehlídka Svět knihy ve filmu a Svět knihy na jevišti, kde se prezentují díla inspirovaná literárními předlohami.

17.–20. května, Výstaviště Praha-Holešovice

Kulturní tipy

Sensation Innerspace v Praze

Už pošesté se prostory O2 areny rozvlní tanečními rytmy. Po Nizozemsku, Belgii, Španělsku a Norsku míří Sensation do Prahy, tentokrát se svou nejnovější spektakulární show Innerspace. Akcí, která kombinuje nejmodernější divadelní prvky s přední taneční hudbou, vás provedou ti nejlepší světoví dýdžejové. Opět můžete ve vzájemné interakci s dalšími hudby a tance lačnými účastníky prožít na vlnách fantazie a rytmů inspirativní noc, která skončí až v ranních hodinách. Jak se můžete dočíst na oficiálních stránkách: „Spirituálně prostoupí tanečním parketem: není minulosti, není budoucnosti, existuje jen oslava přítomnosti. Innerspace nabízí dobrodružnou cestu sedmi etapami osvětlení. Sdílení společného vědomí o naší vlastní vnitřní kráse bude opět spojeno s nezapomenutelným zážitkem.“

19. května, O2 arena, Praha

Každé představení vypráví určitý příběh pomocí akrobatických čísel, prvků tradičních pouličních vystoupení a baletu za doprovodu živé rockové hudby.

Sluneční cirkus opět v Česku

Cirque du Soleil založili v roce 1984 Kanadáné Guy Laliberté a Daniel Gauthier. Zábavní společnost, kterou dnes tvoří na pět tisíc zaměstnanců z téměř padesáti různých zemí, sídlí v Montrealu, má několik stálých scén, ale věhlas získala především na svých světových turné. Vychází z tradice klasických „nezvířecích“ cirkusů. Každé představení vypráví určitý příběh pomocí akrobatických čísel, prvků tradičních pouličních vystoupení a baletu za doprovodu živé rockové hudby. V České republice se tento nejslavnější moderní cirkus poprvé představil se show Delirium v roce 2007. Letos se chystá oslnit diváky pražské O2 arény s u nás premiérově uváděným představením Alegria, s nímž vystoupí během tří dnů hned čtyřikrát. Alegria znamená ve španělštině štěstí, radost a jásot. A diváci rozhodně zajásají nad kousky Synchro Trapeze ve výšce 12 metrů nad scénou, synchronizovanou choreografií Power Track na trampolíně či u vystoupení vzduchem létajících umělců Russian Bars. Technická dokonalost a fantastická výprava vytvářejí jedinečný celek.

25.–27. května, O2 arena, Praha, www.cirquedusoleil.com

Akci, která kombinuje nejmodernější divadelní prvky s přední taneční hudbou, vás provedou ti nejlepší světoví dýdžejové.

Pražské jaro 2012

Je to neuvěřitelné, ale nejstarší český hudební festival přivítá letos milovníky klasických tónů již po sedmašedesáté. Letošní ročník po několikaleté přestávce zahájí koncert České filharmonie – tradiční Smetanovu Mou vlast bude tentokrát řídit Vasilij Petrenko. Hosty Pražského jara budou Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK, Symfonický orchestr českého rozhlasu nebo BBC Symphony Orchestra z Londýna, který bude řídit na závěr svého dlouhodobého působení ve funkci šéfdirigenta Jiří Bělohlávek. Událostí festivalu, jehož generálním partnerem je Česká spořitelna, má být koncert Vídeňských filharmoniků. Z pěveckých sólistů se představí sopranistka Edita Gruberová, britští tenoristé Ian Bostridge a Mark Padmore, mezzosopranistky Magdalena Kožená a Bernarda Fink. Z domácích sólových hudebníků budou zastoupeni například houslisté Ivan Ženatý, Pavel Šporcl, Roman Patočka, violoncellista Jiří Bárta či flétnista Roman Novotný. Na své si přijdou i ctitelé staré hudby a dobových nástrojů, stejně jako milovníci jazzu či etnické hudby.

12. května–3. června

www.festival.cz

Foto: Mark McNulty

Foto: Klemen Breitfuss

Text **Pavčina Zelníčková** Fotografie **archiv**

Poprvé se u nás představí vynikající tenorista newyorské Metropolitní opery Marcello Giordani.

Čarodějnické procesy na Jesenicku

Čarodějnice nejsou jen roztomilé bytosti z dětských pohádek, realita byla v dějinách církve podstatně hroživější. O temné stránce české minulosti vypovídá nově otevřená expozice ve Vlastivědném muzeu Jesenicka. V nově zrekonstruovaných prostorách sklepení Vodní tvrze v Jeseníku představuje souvislosti rozsáhlého honu na čarodějnice v tomto regionu v letech 1622–1695. Téma je prezentováno za použití nejmodernější techniky. Vedle čtyřjazyčného audioprůvodce ve sluchátkách či dotykových displejů je zde použito zařízení FogScreen, které promítá filmové zpracování prvního doloženého případu na Jesenicku s údajnou čarodějnici Barborou Schmiedovou – ovšem nikoli na plátno, nýbrž do suché mlhy. Poprvé byly také zpracovány a do evropského kontextu uvedeny dokumenty ze 17. století uložené v polských archívech. Minimalistické pojetí výstavních prostor podporuje autentickou atmosféru expozice, která je ve Vlastivědném muzeu Jesenicka pro návštěvníky otevřena po celý rok.

www.muzeumjesenik.net

UNITED ISLANDS

United Islands České spořitelny

Tradiční městský open air festival United Islands se pomalu stává jednou z nejznámějších hudebních akcí nejen v Praze, ale vůbec v celorepublikovém měřítku. Do nového ročníku vstupuje již podruhé s generálním partnerem Českou spořitelnou. Tradiční spolupráci v podobě festivalového víkendu letos rozšiřují o celoroční koncertní sérii. V dubnu roztančí španělské hudební seskupení La Shica – v čele se svojí iniciátorkou, charismatickou tanečnicí a „flamencovou rapperkou“ Elsou Rovayo – prostory divadla Archa nevědní podobou flamenca křtěného hip hopem, funky, rockem a brazilskými rytmy. Do Prahy se také vrátí s novým albem Hal Flavin; lucemburští electro-popoví dobyvatelé evropských klubových scén vystoupí 5. května v Chapeau Rouge. Čtyři dny nato z jiného soudku: nadžánroví Afro Celt Sound System a jejich afrokeltská, hranice stírající, nespoutaná a vysoce energická hudební vize v Lucerně. Červnový festival United Islands potom ovládne několik unikátních lokací historického centra Prahy: Střelecký, Slovanský a Dětský ostrov, Kampu a Janáčkovo nábřeží. Účast již přislíbila stálé evropské taneční scény Kraak and Smaak z Holandska nebo mezinárodní formace NOHA v sestavě s původní nepřekonatelnou zpěvačkou Minervou Pérez.

La Shica: 4. dubna, Divadlo Archa; Hal Flavin: 5. května, Chapeau Rouge; Afro Celt Sound System: 9. května, Lucerna; festival: 21.–23. června, Praha
www.unitedislands.cz

Foto: Dorio Acosta

Smetanova Litomyšl 2012

Letos uplyne 425 let od spojení dvou nejvýznamnějších šlechtických rodů českých zemí, Pernštejnů a Rožmberků. Rok 2012 byl proto v rámci projektu Po stopách šlechtických rodů vyhlášen Pernštejnským rokem. Pocta Pernštejnům bude také podtitulem, ale i názvem jednoho ze stěžejních pořadů 54. ročníku festivalu Smetanova Litomyšl, dalším pak Hudba v architektuře. Celkem by mělo zaznít 31 pořadů s takovými hudebními osobnostmi, jako jsou hornista Radek Baborák či houslisté Václav Hudeček, Pavel Šporcl a Ivan Ženatý. Pražská komorní filharmonie se Soňou Červenou uvede pořad Hudba a slovo. Poprvé se v České republice „na živo“ představí vynikající tenorista newyorské Metropolitní opery Marcello Giordani a již poněkoličkáte v ČR vystoupí barytonista Thomas Hampson. Mimořádně bohatá je nabídka operních děl, slavné i méně známé skladby uvedou orchestrální koncerty, Bohemia balet chystá premiéru muzikálu Čert a Káča a oblíbený Koncert na přání bude tentokrát věnován hudbě a písničkářům Jaroslava Ježka. Dvakrát bude uveden projekt Darmoděj písničkáře Jaromíra Nohavici s Janáčkovou filharmonií Ostrava. Po osmi letech se na post generálního partnera Smetanovy Litomyšle vrátí Česká spořitelna, jejíž jméno je s festivalem spojeno již od roku 1992.

14. června–8. července 2012

www.smetanovailitomysl.cz

Text **František Mašek, Hospodářské noviny** Fotografie **archiv**

Rozvíjejícím se zemím se loni nedařilo. Platí to i pro skupinu známou jako BRIC, tedy Brazílii, Rusko, Indii a Čínu. Letos by mohlo podle manažerky fondu ESPA Stock BRIC **Constanze Faye** dojít ke zlepšení. Fond, který řídí od roku 2007, se zaměřuje na akcie nadějných firem a společností z těchto zemí. Constanze Fay věří v jeho úspěšnou budoucnost.

Dobrá vítr *pro akcie zemí BRIC*

Od roku 2007 jste portfoliomanážerkou fondu ESPA Stock BRIC. Jak jste se k této práci dostala? Byl v tom záměr, nebo sehrála roli spíše náhoda?

V mém vzdělání stejně jako v kariéře vždy hrála správa majetku stěžejní roli. Zabývala jsem se jí již při studiu na Vídeňské univerzitě hospodářství a obchodu, kde jsem získala magisterský titul. Pak jsem pracovala v různých funkcích ve společnostech BNP Paribas Asset Management v Paříži. Jako manažerka zodpovědná za obor informačních technologií jsem se podílela na rozhodování o investicích přesahujících osm miliard korun. Tehdy jsem se podrobně seznámila se situací v Jižní Koreji a na Tchaj-wanu.

Poté jsem ve společnosti Lyxor Asset Management vybírala hedgeové fondy, z nichž vznikaly ve finanční skupině Société Générale různé strukturované produkty. Patřila jsem mezi první, kdo počátkem roku 2007 zaznamenali, že začíná globální finanční krize. Hodně jsem se tehdy poučila o zvládnání rizik, což mi dnes umožňuje lépe reagovat na výkyvy cen na rozvíjejících se trzích.

Erste Bank hledala manažera, který by z Vídně řídil fondy zaměřené na rozvíjející se trhy, zejména asijské. Má praxe v oblasti kvantitativních investičních strategií dokonale ladila s přístupem Erste. Navíc jsem si vybudovala síť kontaktů na manažery globálních aktiv a získala velké zkušenosti s řízením investic, které podléhají silným výkyvům. Díky tomu se mi podařilo fond úspěšně provést obtížným rokem 2008.

Jaká je investiční strategie tohoto fondu a jak vybíráte akcie do jeho portfolia?

Fond ESPA Stock BRIC se zaměřuje na defenzivnější akcie z globálních rozvíjejících se trhů a je ideální pro dlouhodobé investory. Vzhledem k širokému rozložení portfolia, které tvoří zhruba 100 pozic, a zaměření fondu na velké firmy z největších rozvíjejících se trhů je volatilita (výkyvy cen)

fondu dva roky nižší než u vybraných amerických a evropských akcií a zůstává na úrovni akciových portfolií z vyspělých trhů. Díky dlouhodobému investičnímu horizontu, důrazu na růst tržní hodnoty investice a vysoký růst zisku firem, do nichž investuje, je fond ESPA Stock vhodný hlavně k úsporám i na penzi. Hledáme akcie atraktivních firem, a to na základě kombinace technických a fundamentálních faktorů a jejich tržního ocenění. To vše tvoří základ modelu, podle nějž hodnotíme vyhlídky jednotlivých zemí a odvětví.

Loni se akciovým trhům zemí BRIC příliš nedařilo. Bude to letos lepší?

Růst hrubého domácího produktu zemí skupiny BRIC byl loni nižší, což je po oživení v roce 2010 normální. Hospodářské cykly bývají na rozvíjejících se trzích ostřejší než na vyspělých.

Z makroekonomického pohledu zůstane letos ze zemí BRIC nejzajímavější Brazílie. Dál se daří Číně: její vláda dokázala přivést ekonomický růst na zdravější základy a vytváří vhodné prostředí pro soukromé podnikání, zejména v sektoru spotřebního zboží. Domnívám se ale, že média přinášejí o Číně příliš – často zavádějících – informací, což vede k velkým názorovým rozdílům mezi investory. Indie je mnohem jasnější případ, jelikož trhy indickou vládou potrestaly za nedostatek disciplíny ve státní správě a v boji s inflací. Rozdíly v kvalitě místních firem jsou značné, obecně jsou ale Indové ochotni podstupovat rizika, o čemž svědčí vyšší míra výpůjčního kapitálu v jejich rozvahách. Také výnos akcií a volatilita akciového trhu jsou v Indii příznivější než v dalších zemích BRIC.

Ruské akcie se na rozdíl od ostatních rozvíjejících se trhů většinu loňského roku prodávaly za polovinu tržní hodnoty; a to hlavně kvůli globální averzi vůči riziku, vyvolané obavami z vývoje eurozóny.

Je přitom třeba počítat s tím, že akciové trhy zemí BRIC patří, jako jiné rozvíjející se země, mezi trhy

s možnými velkými výkyvy cen. Rozpětí výsledků jednotlivých akcií je navíc velmi široké. Data za loňský rok ukazují změny mezi +200 % až –52 %.

Letos jsem v případě akcií firem ze zemí BRIC optimistická. Hlavně kvůli jejich současnému (nízkému) ocenění. Více než 2,7 miliardy spotřebitelů, největší světové zásoby surovin a liberalizace jejich ekonomik slibují šanci, že se členové skupiny BRIC v budoucnu zařadí mezi vyspělé země.

Fond, který řídíte, se původně nazýval BRICK a investoval i do korejských akcií. Proč se nazývá BRIC a do akcií korejských společností již neinvestujete?

Tvůrci hlavních akciových indexů přeřadili Jižní Koreu mezi vyspělé země, byť řízení tamějších firem zůstává problematické. Od září 2009 již proto nevyhledáváme akcie korejských firem a fond se přejmenoval na BRIC. Aby mohl optimálně těžit z atraktivních investičních příležitostí, může být přitom až pětina aktiv fondu investována na rozvíjejících se trzích mimo země BRIC.

Při své práci se jistě setkáváte s rozdílným pohledem žen a mužů na různé problémy. Nakolik se to odráží v jejich investičním stylu?

Nemám k tomu statistická data, instinktivně ale cítím, že ženy bývají opatrnější. U fondu ESPA Stock BRIC se to projevuje tím, že jsme ve srovnání s konkurencí méně rizikové a máme vyšší poměr potenciálního zisku k potenciální ztrátě (reward/risk ratio). Tak nás hodnotí i mezinárodní ratingové agentury, třeba Morningstar.

Na závěr mi dovoluňte položit tradiční otázku: do čeho investujete vy?

Do fondu ESPA Stock BRIC a do dvou dalších fondů, které mám rovněž na starosti, a to ESPA Stock Asia Infrastructure a ESPA Stock New Consumer.

Elegantní business
kolekci s.Oliver najdete
v OC Arkády Pankrác

SELECTION
by s.Oliver

Čas se ukázat

V NOVÉ SPECIÁLNÍ EDICI 107 ENVY®

Nový Peugeot 107 Envy s plnou výbavou za pouhých **3 900 Kč** měsíčně.

PEUGEOT doporučuje **TOTAL** PEUGEOT FINANCE

Pro model 107 Envy s motorem 1.0 68 k: kombinovaná spotřeba (l/100 km) od 4,3 do 4,5 a CO₂ emise (g/km) od 99 do 104. Uvedený příklad splátek platí pro podnikatele při využití financování Peugeot Finance na dobu 60 měsíců při 15% akontaci. Foto je pouze ilustrativní.

Speciální edice Peugeot 107 Envy je tady! Je jemná, je ženská. Záleží jí na detailech, tak jako vám. Nechte se okouzlit jejími ladnými tvary, vychutnejte si její bohatou výbavu a vyšperkovaný interiér. Envy, praktický městský vůz s dokonalou tváří, si vás jednoduše získá. Teď už jen zbývá rozhodnout, jestli si vyberete černou metalízu, nebo raději originální barvu Plum.

NOVÝ PEUGEOT **107**

PEUGEOT
MOTION & EMOTION